

**KONSULTACJE SPOŁECZNE NA TLE
PRZYGOTOWAŃ DO UEFA EURO 2012™
W KRAKOWIE**

OPRACOWANIE RAPORTU:

MAGDALENA ANTOSZEWSKA

PAWEŁ BAKALARZ

JAN NIEDOŚPIAŁ

Kraków, A.D. 2010

*Raport z monitoringu
przeprowadzonego w okresie
grudzień 2009 – marzec 2010
przez Obywatelskie Forum Demokratyczne
i Fundację Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka*

**Trust for Civil Society
in Central & Eastern Europe**

*Projekt realizowany ze środków
Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe*

*Ten utwór objęty jest licencją **Creative Commons Uznanie autorstwa 2.5 Polska**.
Aby zobaczyć kopię niniejszej licencji przejdź na stronę
<http://creativecommons.org/licenses/by/2.5/pl/>
lub napisz do Creative Commons,
171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.*

Publikacja raportu: czerwiec 2010

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
1.1. Miejsce Krakowa w projekcie.....	6
1.2. Partycypacja społeczna w teorii.....	8
2. Ramy prawne dla badania – konsultacje społeczne.....	14
2.1. Prawo międzynarodowe.....	14
2.2. Prawo krajowe.....	15
2.3. Prawo lokalne.....	18
2.4. Przepisy prawa dotyczące UEFA EURO 2012™.....	24
2.5. Rola UEFA.....	26
2.6. Lokalne przepisy prawa dotyczące UEFA EURO 2012™.....	26
3. Metodologia badania.....	29
3.1. Monitoring w Krakowie.....	29
3.2. Informacje o ograniczeniach badania.....	30
4. Wyniki badania.....	31
4.1. Już konsultacje czy jeszcze informowanie?.....	31
4.2. Jeśli nie wiesz o co chodzi.....	33
4.3. Referat ds. komunikacji społecznej.....	33
4.4. Konsultacje mierzone ilościowo.....	35
4.5. Standardy konsultacji.....	37
4.6. EURO 2012 oczami urzędników.....	42
4.7. EURO 2012 oczami mieszkańców.....	43
5. Rekomendacje.....	47
6. Aneksy.....	49
6.1: Wyniki ankiet z uczestnikami konsultacji w Krakowie.....	49
6.2. Wyniki obserwacji uczestniczącej.....	54

1. Wprowadzenie

Niniejszy raport stanowi podsumowanie prowadzonego w Krakowie monitoringu w ramach **Projektu Społecznego 2012**¹ realizowanego przez Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, dzięki wsparciu finansowemu przyznanemu przez Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe. Celem projektu jest zmiana myślenia o UEFA EURO 2012™² i spojrzenie na Mistrzostwa Europy, jako proces umożliwiający rozwój i wprowadzanie innowacji społecznych. Przedsięwzięcie to składa się z szeregu działań, w tym badań społecznych, związanych ze sprawami bliskimi UEFA EURO 2012™ oraz testowania nowatorskich technik angażowania mieszkańców w proces podejmowania decyzji, takich jak sondaż deliberacyjny³. **Podstawowym celem prowadzonego monitoringu było sprawdzenie, czy proces przygotowań do UEFA EURO 2012™ jest uspołeczniony – tzn. czy podejmowane decyzje, realizowane inwestycje są uzgadniane i konsultowane z mieszkańcami.** W społecznościach, które przygotowują się do mistrzostw następują bowiem wielkie zmiany. Z jednej strony oznaczają one istotne inwestycje i możliwości rozwojowe. Z drugiej, mieszkańcy mogą obawiać się, że na wiele lat zatrzymane zostaną sprawy istotne dla ich najbliższego otoczenia. EURO 2012 to także wielka mobilizacja ludzi, którzy mają gościć kibiców, być wolontariuszami, reprezentować nasz kraj. W rzeczywistości jest to nie tylko impreza sportowa, ale też społeczna i obywatelska. Kwestią otwartą pozostaje jednak stopień uświadomienia i powiadomienia mieszkańców o planowanych przedsięwzięciach i uwzględnienia ich ewentualnych uwag. Innymi słowy należy rozważyć **czy mieszkańcy partycypują w procesach podejmowania decyzji**, które mają wpływ na ich życie.

Sam monitoring, choć dotyczył podobnych obszarów, jak pozostałe działania Projektu Społecznego 2012, opierał się na badaniu już istniejących regulacji czy rozwiązań oraz ich funkcjonowania. Najistotniejszą cechą podejmowanych działań było samodzielne realizowanie monitoringu przez lokalne organizacje pozarządowe. Tym samym monitoring stał się nie tylko narzędziem diagnozy, ale także uczenia się wzajemnych relacji na linii władza-mieszkańcy.

¹ www.ps2012.pl

² <http://pl.uefa.com/uefaeuro2012/index.html>

³ Technika łącząca badanie opinii, informowanie przez ekspertów i prowadzenie dyskusji
<http://www.ps2012.pl/index.php/Konsultacje/Metoda>

Do monitoringu przystąpiły organizacje pozarządowe w Katowicach i Chorzowie (Stowarzyszenie Bona Fides i Stowarzyszenie „U Siemachy”), Gdańsku (Stowarzyszenie Kultura Miejska), Krakowie (Obywatelskie Forum Demokratyczne i Fundacja Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka), Ostródzie (Stowarzyszenie Razem dla Innych), Poznaniu (Centrum Innowacji Społecznej SIC! i Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych), Warszawie (Warszawska Grupa Obywatelska) i Wrocławiu (Stowarzyszenie Semper Avanti).

Monitorowane miasta mają różny status w przygotowaniach do EURO 2012, przez co tempo przygotowań do mistrzostw się w nich bardzo od siebie różni. Chorzów i Kraków były kandydatami na miasta gospodarzy, ostatecznie nimi nie zostały. Katowice miały specjalny status w związku z faktem, że sukces w staraniu się o status miasta-gospodarza w dużej mierze zależał od współpracy miast aglomeracji śląskiej. Ostróda przygotowuje się do bycia centrum pobytowym, a pozostałe miasta zostały wybrane przez UEFA do bycia gospodarzami tej wielkiej, nie tylko sportowej imprezy.

Monitoring, zrealizowany za pomocą zestandaryzowanego narzędzia, pozwolił na opisanie sytuacji w każdym z tych miast, oraz stworzył możliwość porównania otwartości ich władz na dialog społeczny, dobrych i sprawdzających się rozwiązaniach systemowych, i praktycznych.

Uspołecznianie sposobu podejmowania decyzji przez lokalne władze stanowi pożądaną tendencję w ramach „**dobrego rządzenia**”⁴. Włączenie w proces współrządzenia tych, którzy ponoszą konsekwencje podejmowanych decyzji już na poziomie lokalnym, ma znaczenie praktyczne – ograniczane są sytuacje konfliktowe, a poprzez dodatkowy społeczny wysiłek zmiany są łatwiej i szybciej wdrażane. Demokratyczne rządzenie staje się też narzędziem uświadamiania mieszkańcom warunków podejmowania decyzji przez władze oraz przybliża zalety i koszty różnych rozwiązań.

W dojrzałych demokracjach działania związane z badaniem potrzeb, słuchaniem głosów mieszkańców i informowaniem o prowadzonej polityce stanowią powszechny element rządzenia. W Polsce wydają się być nowością – słabo zakorzenioną i dosyć przypadkową. Czasem wymuszana przez regulacje ustawowe, ale nie zawsze dobrze wykonywana, a tym samym nie osiągająca celów, jakie miałyby spełniać. A co na to Kraków?

⁴ <http://civicpedia.ngo.pl/x/327339#>

1.1. Miejsce Krakowa w projekcie

*„Do tej pory wszyscy mówili o Krakowie jako o mieście historycznym. Dzisiaj chcemy mówić o Krakowie jako o mieście, w którym sport jest ważną częścią jego życia. W ten sposób chcemy przyciągnąć do miasta także tych, którzy przede wszystkim swój wolny czas spędzają na imprezach sportowych. **Dla nas piłka będzie po prostu tłem dla historii miasta**”.*⁵

Rola Krakowa w projekcie jest szczególna. Decyzją Komitetu Wykonawczego Europejskiej Unii Federacji Piłkarskiej z dnia 13maja 2009 r. Kraków nie uzyskał akceptacji jako gospodarz Mistrzostw. Ponieważ EURO 2012 traktowane było przez władarzy tego miasta bardziej jako środek niż cel sam w sobie, zatem i lokalne działania w ramach projektu są i będą do 2012 r. kontynuowane. Informował o tym m.in. Prezydent Miasta Krakowa w wywiadzie:

*Warto podkreślić, że wszystkie działania, które dziś uzyskały kontekst projektu EURO 2012 wpisują się w strategię rozwoju miasta*⁶

Na terenie miasta Krakowa projekt realizują we współpracy dwie organizacje działające lokalnie: Stowarzyszenie Obywatelskie Forum Demokratyczne oraz Fundacja Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka.

⁵ Zapis z czatu z Barbarą Janik - Dyrektorem krakowskiego Biura ds. EURO 2012, 4 marca 2008r.
<http://www.krakow.pl/czat/?id=zapis20080304.html>

⁶ Wywiad z Prezydentem prof. Jackiem Majchrowskim
<http://brief4poland.pl/Content/showfullanswer/996ed2f1aed833d0,1>

Obywatelskie Forum Demokratyczne⁷ już od kilku lat aktywnie uczestniczy w życiu miasta i rozwoju Krakowa realizując od 2007r. wraz z innymi lokalnymi organizacjami pozarządowymi pod nazwą Projekt Kraków⁸ ogólnopolską akcję "Masz Głos Masz Wybór"⁹, jak i monitorując funkcjonowanie urzędów, m.in. Wydziału Architektury i Urbanistyki UMK. Stawiając na inicjatywy obywatelskie, na prowadzone dotychczas przez lokalne organizacje i instytucje prace nad włączeniem mieszkańców w życie Krakowa, chcemy sprawić, aby wszyscy w pełni poczuli się gospodarzami swojego miasta. Od lat przyglądając się dialogowi prowadzonemu na linii władza samorządowa - mieszkańcy poprzez działania podejmowane w ramach Projektu Społecznego 2012 pracujemy nad jego poprawą.

Jednym z najważniejszych celów realizowanych przez Fundację Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka¹⁰ jest zwiększanie przejrzystości życia społecznego i politycznego między innymi przez działalność monitoringową wobec organów państwowych, partii politycznych i innych podmiotów publicznych, w szerokim ich rozumieniu. Mimo że sama Fundacja została zarejestrowana w 2009 roku, jej członkowie

prowadzą działalność strażniczą w Krakowie od 2006 roku, kiedy to dla Fundacji Batorego przeprowadzili Monitoring Finansowania Samorządowej Kampanii Wyborczej w Krakowie. Trzy lata później wolontariusze Fundacji realizowali podobny Monitoring Finansowania Kampanii Wyborczej do Parlamentu Europejskiego. Poprzez działalność edukacyjną FIMO stara się pilnować, aby prawo nie było być czymś dalece oderwanym od życia codziennego, i aby obywatele zdawali sobie sprawę ze swych praw, a także obowiązków. W Projekt Społeczny 2012 Fundacja zaangażowała się z powodu głębokiego przekonania, że władza powinna realizować swoje powinności informowania obywateli. Od rzetelności informowania obywateli w znacznym stopniu zależy jakość demokracji w Polsce.

⁷ www.ofd.org.pl

⁸ www.projekt-krakow.pl

⁹ www.maszglos.pl

¹⁰ www.fimo.org.pl

1.2. Partycypacja społeczna w teorii¹¹

Partycypować to znaczy uczestniczyć. Partycypacja to proces, który polega na aktywnym angażowaniu różnych stron w procesy decyzyjne, które pośrednio lub bezpośrednio ich dotyczą. Cechą charakterystyczną partycypacji obywatelskiej jest wymiana zachodząca pionowo – pomiędzy przedstawicielami władzy a stroną społeczną (mieszkańcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych itd.). W procesie partycypacyjnym powinni brać udział wszyscy ci, których dotyczą decyzje podejmowane w jego wyniku. Mogą to być również lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji publicznych.

Partycypacja zakłada kilka elementów. Żeby móc odpowiedzialnie wypowiadać się na jakiś temat, formułować postulaty, zgłaszać wnioski do rozważenia – trzeba posiadać wiedzę na temat konkretnego problemu. Władza, która jest w posiadaniu tej wiedzy powinna ją dostarczyć mieszkańcom. Z kolei mieszkańcy powinni móc wyrazić swoją opinię w danej kwestii – zgłosić swoje preferencje, uwagi, obawy i nadzieje. Ponieważ celem jest wysłuchanie różnych głosów, inicjatywa w tym zakresie należy do władzy – która organizuje badania opinii oraz przeprowadza diagnozy lokalne.

Włączenie obywateli w to, co robi władza można stopniować. Od minimalnego włączenia polegającego na poinformowaniu o tym się dzieje, przez zbadanie opinii mieszkańców, po otworzenie się na ich współdecydowanie o tym co jest zmieniane.

Informowanie

Informowanie jest relacją jednokierunkową – urząd przekazuje wiedzę (decyzje, procedury), zadaniem odbiorcy jest jedynie przyswojenie informacji. Informowanie może przybierać formę pasywną, polegającą na zagwarantowaniu obywatelom dostępu do informacji lub aktywną (działania informacyjne i promocyjne). Najpopularniejsze techniki informowania to: wydawanie raportów, broszur informacyjnych, prowadzenie stron internetowych, publikowanie ogłoszeń w prasie, czy prowadzenie punktów informacyjnych w urzędach. Są to również prezentacje dokumentów, projektów i strategii, przedstawianie koncepcji opracowanych przez ekspertów i władze.

Celem informowania jest podanie do wiadomości. Nie zakłada się tu wpływu informowanych na ostateczną decyzję, ponieważ wszystko zostało już przesądzone.

¹¹ Podrozdział autorstwa Agaty Urbanik i dr Renaty Włoch

Badanie opinii

Badania społeczne służą zebraniu informacji na temat postaw, opinii i preferencji badanych osób. Przy zachowaniu zasad poprawności metodologicznej (np. reprezentatywności badanej próby, losowego doboru respondentów) mogą być generalizowane na większą społeczność.

Badania kwestionariuszowe nie dostarczają wiedzy na temat przyczyn opinii respondentów, nie pokażą ich motywacji. Nie można dzięki nim uchwycić procesu zmiany poglądów. Nie pozwalają na nawiązanie dialogu pomiędzy osobą badaną a ankieterem. To twórcy kwestionariusza określają tematy, na które będzie się wypowiadał respondent. Co więcej, używają do tego swojego języka, co może wpłynąć na udzielane odpowiedzi, na przykład je sugerując. Osoba badana pozostaje przez to bierna, nie ma poczucia własnego wkładu do omawianego zagadnienia. W efekcie – można przeoczyć bardzo dużo istotnych wątków, dotrzeć jedynie do części informacji, co może być bardzo mylące.

Konsultacje

Stanowią połączenie procesu badania opinii, informowania oraz debaty. Ich głównym celem jest dostarczenie zainteresowanym konkretnych informacji, wskazanie na ograniczenia i możliwości działania oraz zidentyfikowanie preferencji różnych grup, a następnie wypracowanie rozwiązania, które – w danych okolicznościach – jest optymalne.

Konsultacje przyjmują formę bezpośredniego spotkania, często warsztatu, w ramach którego dyskutowane są wybrane wcześniej tematy.

Bardziej zaawansowane techniki partycypacji (konsultacji) pozwalają uczestnikom na konfrontację swoich oczekiwań i potrzeb z potrzebami i oczekiwaniami innych osób i grup. Dzięki temu i w wyniku debaty wychodzą oni poza partykularne interesy, mają szansę poszerzyć perspektywę i zobaczyć omawianą kwestię jako bardziej złożoną.

Ani informowanie, ani badanie opinii nie wyczerpuje jednak pojęcia „konsultowania”. Konsultowanie zakłada bowiem zarówno informowanie, jak i wysłuchiwanie – jest to więc komunikacja dwustronna. Jej celem jest nie tylko **przekazanie informacji** od władzy do mieszkańców i odwrotnie, ale i **zapoznanie się z różnymi perspektywami i rozszerzenie horyzontu myślenia o danej kwestii**.

Konsultacje społeczne czy szerzej partycypacja pełnią wiele pożytecznych funkcji.

Należą do nich:

Edukacja

- Uczestnicy procesów partycypacyjnych lepiej rozumieją trudności związane z zarządzaniem społecznością lokalną, ze zrozumieniem odnoszą się do innych perspektyw, złożoności spraw publicznych i różnorodności możliwych rozwiązań,
- Uczestnicy czują się współodpowiedzialni za życie społeczności,
- Wzrost wiedzy na temat społeczności, dzięki wymianie opinii i doświadczenia,
- Uczestnicy uczą się wychodzenie poza swoje partykularne interesy.

Wzmocnienie społeczności

- Wzrost zaufania między poszczególnymi grupami uczestników (a także w ich ramach),
- Wzmocnienie angażowania się obywateli w życie społeczności,
- Wzmocnienie współpracy.

Racjonalizacja działań władzy

- Precyzyjniejsze określenie priorytetów i lepsze rozdysponowanie zasobów,
- Skrojenie działań władz i administracji publicznej na miarę potrzeb społeczności,
- Poznanie różnorodnych głosów społeczności, co skutkuje lepszym zrozumieniem potrzeb mieszkańców i innych stron,
- Dotarcie do wiedzy i doświadczenia niedostępnego w inny sposób (różni uczestnicy oraz efekt synergii),
- Wypracowane w partycypacyjny sposób rozwiązania są trwalsze niż decyzje podjęte w sposób arbitralny, cieszą się szerszym poparciem społecznym.

Wzrost zadowolenia z działań władzy

- Obywatele są lepiej poinformowani, czują, że ich głos ma znaczenie,
- Dobre warunki do powstawania koalicji i sojuszy dla dobra społeczności,
- Wzrost zaufania do podejmowanych decyzji.

Rozwiązywanie konfliktów społecznych na wczesnym etapie

- Szybka informacja o pojawiających się problemach, zanim urosną do znacznych rozmiarów,

- Bardziej wiarygodne uzasadnienie i poparcie dla działań władz publicznych,
- Budowanie wzajemnego zaufania.

Efektywna informacja i promocja

- Bardziej skuteczne poinformowanie otoczenia społecznego o planach władz.

Krytycy konsultacji i partycypacji wskazują często na ich czasochłonność. W istocie – podstawą partycypacji jest proces, nie zaś szybkie osiągnięcie rezultatu. Pogłębiony proces jednak gwarantuje trwałość wypracowanych rozwiązań i procentuje na przyszłość – uczestnicy partycypacji uczą się ze sobą negocjować i debatować, co w efekcie może doprowadzić do usprawnienia kolejnych konsultacji.

W praktyce rzadko mamy do czynienia z tak rozumianym konsultowaniem. Często bywa ono (niesłusznie) utożsamiane z informowaniem i badaniem opinii. Musimy mieć więc świadomość, że w wielu przypadkach mimo nazwy „konsultacje” nie mamy do czynienia z prawdziwymi konsultacjami społecznymi. Przyznają to (w nieformalnych rozmowach) sami urzędnicy odpowiedzialni za organizowanie konsultacji.

„Prawdziwe” konsultacje społeczne można rozpoznać, a także ewaluować w oparciu o następujące kryteria:

Sprofilowanie konsultacji

Kluczowe znaczenie ma samo określenie celu konsultacji, ich zakresu oraz punktu dojścia - czyli efektu, jaki ma zostać osiągnięty w wyniku konsultacji. W zależności od sytuacji cele konsultacji mogą być różne, Czasem celem może być wygenerowanie pomysłów na rozwiązanie jakiegoś problemu, innym razem chodzi o wybranie jednej z kilku możliwych opcji działania. Konsultacje mogą być też pomocne w dojściu do porozumienia między skonfliktowanymi grupami.

Moment w procesie

Żeby konsultacje społeczne mogły spełnić rolę głosu doradczego powinny się odbyć na tym etapie procesu decyzyjnego, kiedy jest jeszcze możliwość wprowadzenia ewentualnych zmian i uwzględnienie różnych punktów widzenia. O wysokiej jakości konsultacji świadczy wczesny moment ich zorganizowania oraz informowanie z wyprzedzeniem o planowanych działaniach oraz o samych konsultacjach.

Sposób informowania

Ważne w procesie konsultacji jest uwzględnienie różnych punktów widzenia, także grup zwykle nie biorących udział w dyskusji, osób wykluczonych społecznie, ale również tych, którzy nie mają czasu na to, by uczestniczyć w spotkaniach. Należy uwzględnić preferencje dla poszczególnych kanałów informacyjnych różnych grup społecznych.

O wysokiej jakości konsultacji świadczy wykorzystanie różnorodnych kanałów komunikacji oraz takie przygotowanie materiałów informacyjnych, żeby łatwe było znalezienie wszystkich istotnych informacji. Liczy się zarówno treść (kompletność informacji), jak i sposób jej przekazania (przystępność).

Wyłonienie zainteresowanych grup i rekrutacja na debatę

Często konsultacje społeczne są organizowane z osobami chętnymi. Ważne jest jednak włączanie także grup, które z jakichś powodów (brak czasu, brak motywacji, brak kompetencji) nie są skłonne do uczestnictwa w procesach konsultacyjnych.

O wysokiej jakości konsultacji świadczy wyłonienie różnorodnych grup interesariuszy – zarówno po stronie władzy, jak i partnerów społecznych (organizacji pozarządowych, grup nieformalnych) i osób indywidualnych (mieszkańców).

Organizacja samej debaty

Kluczowym momentem procesu konsultacyjnego jest debata, w czasie której różne strony siadają do stołu i dyskutują. Taka sytuacja musi być odpowiednio zorganizowana – żeby można było odpowiadać na pytania, zasięgać opinii ekspertów, mediować między różnymi potrzebami i punktami widzenia. Ważny jest też aspekt techniczny – miejsce, w którym odbywa się debata (łatwo dostępne dla różnych grup) oraz pora jej zorganizowania (w czasie „po pracy”) – tak, by żadna grupa społeczna nie została wykluczona z dyskusji.

O wysokiej jakości konsultacji świadczą aspekty techniczne: odpowiedni wybór miejsca i pory, zatrudnienie profesjonalnego moderatora (lub moderatorów), a także przygotowanie merytorycznej strony debaty – przygotowanie materiałów informacyjnych, planu dyskusji, protokołowania, ekspertów...

Zakończenie procesu

Zwykle uważa się, że proces konsultacji kończy się na samej debacie. Tak jednak nie jest. To, co zostanie wypracowane w ramach debaty powinno zostać określone na początku procesu konsultacyjnego. Zamknięciem procesu jest sporządzenie protokołu, w którym zawarte są podstawowe wnioski z debaty, a władza ustosunkowuje się do tych wniosków,

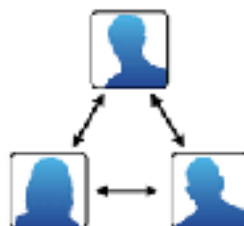
mówiąc m.in. co zamierza zrobić. Ważne jest też utworzenie mechanizmu informowania mieszkańców o tym, co się dzieje w zakresie, którego dotyczyły konsultacje.

O wysokiej jakości konsultacji świadczy: sporządzenie protokołu, ogłoszenie stanowiska władzy wobec wyników konsultacji, stworzenie mechanizmu informowania o postępach prac w danym zakresie.

Należy zaznaczyć, że konsultowanie jakiejś decyzji przez organa administracji nie oznacza negocjowania tej decyzji – poprzez konsultacje władze zbierają opinie od grup, które są ważne dla udanego wdrożenia danej decyzji. Od woli władz zależy jednak to, czy, i w jakim stopniu, uwzględnią postulaty zgłoszone przez grupy zaproszone do konsultacji. Stopień uczestnictwa obywateli w tym, co zostanie zrealizowane, zawsze określa władza. Bardzo ważne jest więc to, by jej przedstawiciele widzieli konsultacje nie jako zamach na ich prerogatywy (uprawnienia), ale jako najskuteczniejszy sposób prowadzenia mądrej polityki – zgodnej z wolą obywateli i możliwościami istniejącymi w danej sytuacji.

Wybrane metody konsultowania: wysłuchania opinii publicznej, spotkania publiczne, grupy fokusowe, panele obywatelskie, prośby o propozycje, konsultacje pisemne.

Wybrane metody partycypacji, uwzględniające możliwość wspólnego wypracowania decyzji: sądy obywatelskie, warsztaty obywatelskie, spotkania miejskie XXI wieku, rady opiniodawczo-doradcze.

2. Ramy prawne dla badania – konsultacje społeczne

Konsultacje są najbardziej rozpowszechnionym narzędziem partycypacji społecznej, czyli współuczestniczenia mieszkańców w procesie rządzenia. Przeprowadzone w sposób właściwy, stanowią istotny czynnik włączający mieszkańców w system podejmowania decyzji. Należy jednak pamiętać, że wyniki konsultacji nie są dla władz wiążące – choć władza, chcąc odpowiadać na potrzeby mieszkańców powinna kierować się poglądami przez nich wyrażonymi. Procesy konsultowania w Polsce podlegają różnym regulacjom, zarówno tym na poziomie międzynarodowym, krajowym, jak i lokalnym.

2.1. Prawo międzynarodowe

Normy prawne na poziomie międzynarodowym reguluje Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. Innym aktem prawnym jest Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska. Kolejny zapis to Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/. Dyrektywa Rady z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne 85/337/EWG (zmieniona Dyrektywą 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003r.). Dyrektywa Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (zmieniona Dyrektywą 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r.).

Dla projektu istotniejsze są uregulowania krajowe i lokalne.

2.2. Prawo krajowe

Konsultacje społeczne przeprowadzane są z mieszkańcami danych jednostek samorządu terytorialnego, przede wszystkim, na podstawie ustawy o samorządzie gminnym¹². Zgodnie z nią, konsultacje są obowiązkowe w przypadku zmian granic terytorialnych gminy, sołectwa lub dzielnicy (art. 4a ustawy). Konsultacje muszą być również przeprowadzone, w specyficznej formie, w toku opracowywania planu zagospodarowania przestrzennego¹³, a także w przypadku inwestycji o znacznym stopniu oddziaływania na środowisko – mówi o tym ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁴. Ponadto szczegółowe zasady doprecyzowuje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska.¹⁵

Każdy ma prawo dostępu do informacji o sprawach publicznych. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądów administracyjnych, jest nią każda informacja wytworzona przez władze publiczne lub mająca związek z prowadzonymi przez nie zadaniami publicznymi. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. wprowadziła szeroką definicję, określając, że informacją publiczną jest wiedza o działalności władz publicznych i osób pełniących funkcje publiczne.

Art 61: „Obywatel ma prawo do uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne”.

Art 74: „Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska”.

Wynika z tego, że każda forma działania władz powinna zostać podana do publicznej wiadomości – czy to w sposób aktywny (np. poprzez Biuletyn Informacji Publicznej) lub reaktywny (np. na podstawie złożonego wniosku o udostępnienie informacji).

Aktem powszechnie obowiązującego prawa, który określa szczegółowo tryb dostępu do informacji publicznej jest ustawa z 6 września 2001 o dostępie do informacji publicznej¹⁶. Zgodnie z jej treścią każdy (niezależnie od obywatelstwa, wieku, pełnionych funkcji) ma prawo dostępu do informacji publicznej. Od osoby żądającej dostępu do informacji nie wolno żądać uzasadnienia posiadania interesu prawnego lub faktycznego. W praktyce oznacza to, że

¹² Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591

¹³ Dz.U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późn zm.

¹⁴ Dz.U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227

¹⁵ Dz.U. z 2001 r. Nr 62 z późn. zm.

¹⁶ Dz.U. z 2001 r. Nr 112 poz. 1198 z późn. zm.

nie trzeba podawać motywów żądania konkretnej informacji. Zarówno Konstytucja, jak i ustawa określają przypadki, w których dostęp do informacji może zostać ograniczony. Wynikać to może m.in. z potrzeby ochrony danych osobowych, tajemnicy przedsiębiorstwa, tajemnicy państwowej, czy służbowej. Ograniczenie dostępu do informacji musi mieć swoją podstawę w przepisach konkretnych ustaw.

Ustawa wprowadziła obowiązek prowadzenia przez instytucje publiczne (wykonujące zadania publiczne lub korzystające ze środków publicznych) Biuletynów Informacji Publicznej¹⁷. Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) jest internetowym publikatorem informacji publicznej. Jego rolą jest zapewnienie powszechnego dostępu do wiedzy o działalności konkretnej instytucji, stanowi źródło wiedzy o działaniach urzędu i może być istotnym punktem kontaktów między władzą, a mieszkańcami. Ustawa, określiła w art. 6 jakie informacje muszą być obowiązkowo zamieszczane w BIP, ale nie ma żadnych przeszkód prawnych, żeby podmiot prowadzący BIP zamieszczał inne informacje – istotne z punktu widzenia efektywności prowadzenia przez niego działań publicznych. Warto również zauważyć, że Biuletyn Informacji Publicznej jest obowiązkowym mechanizmem aktywnego informowania. Instytucje posiadające informacje publiczne mogą używać też innych narzędzi komunikowania o swojej działalności – poprzez wywieszenie lub wyłożenie informacji w urzędzie oraz w innych miejscach zwyczajowo przyjętych, w formie ogłoszeń w mediach, organizowanie spotkań, czy w toku informowania o przedmiocie konkretnych konsultacji.

Jak stanowi art. 5a ustawy o samorządzie gminnym, konsultacje są przeprowadzane w wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy. W samej ustawie nie jest sprecyzowane, o jakie ważne sprawy chodzi i w ust. 2 następuje odesłanie do uchwał konkretnych rad gmin (*Zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy określa uchwała rady gminy*). Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach stwierdził, że z treści art. 5a ust. 2 ustawy nie wynika, że *aby uchwała rady miasta regulująca zasady i tryb prowadzenia konsultacji z mieszkańcami gminy miała przybrać szczególną formę (np. odrębnej uchwały) i być podejmowana za każdym razem, gdy zaistnieje konieczność skonsultowania projektowanych rozwiązań ze społecznością lokalną, stąd też spełnienie wymogu, o którym mowa we wskazanym przepisie może nastąpić poprzez zamieszczenie w statucie gminy zapisów dotyczących sposobu i trybu konsultacji*¹⁸. Czyni się

¹⁷ Dz. U. z 2007r. Nr 10, poz. 68

¹⁸ Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 3.09.2009 r.; IV SA/GI 427/09

to jednak stosunkowo rzadko, a sposób i tryb przeprowadzania konsultacji nie uwzględniają specyfiki różnej materii i podmiotów konsultacji; np. stwierdza się, że konsultacje przeprowadzane są w formie odpowiedzi na ankietę, innej formie pisemnej bądź elektronicznej (Gdańsk). Można też znaleźć rozwiązania uwzględniające wiele form konsultacji społecznych – ankiety, zebrania czy opinie (Dzierżoniów). Ciekawym przykładem jest Platforma Konsultacji Społecznych w Poznaniu czy Dialogu Społecznego w Krakowie¹⁹.

Istnieje jednak obawa, że próby określenia trybu i sposobu przeprowadzania konsultacji w statutach gmin, nie będą odpowiadały oczekiwaniom społecznym. Statuty gmin, w związku ze swoją naturą, rzadko podlegają zmianom, a konsultacje społeczne powinny przybierać różny charakter, tak, aby w konkretnych przypadkach były najbardziej efektywne. W przypadku konsultacji obowiązkowych zakres tematyczny oraz łatwi do zidentyfikowania adresaci konsultowanych decyzji pozwalają samorządom na precyzyjne określenie stałych form konsultowania (np. Gdańsk). Natomiast, ze względu na cele monitoringu bardziej interesujące wydają się konsultacje „w innych sprawach ważnych dla gminy” – a one mogą dotyczyć rozmaitych kwestii, które powinny zostać konsultowane z dokładnie zidentyfikowanymi grupami mieszkańców.

Efektywność konsultacji zależy w dużej mierze od czynników pozaprawnych dość szeroko już w Polsce opisanych²⁰. Bez stosowania tych wytycznych, często mimo dobrego prawa, konsultacje nie są przeprowadzane w sposób prawidłowy – mieszkańcy nie są o nich odpowiednio informowani, brak jest odpowiednio przygotowanego moderatora/mediatora debaty; pytania są często pisane niezrozumiałym urzędniczym językiem, a spotkania konsultacyjne odbywają się w ciągu dnia, kiedy większość mieszkańców pracuje. Wyniki konsultacji społecznych, nierzadko niejednoznaczne, nie są dla władzy wiążące. Konsultacje odbywają się post factum, gdy już praktycznie nic istotnego nie można zmienić. Brak jest informacji o ewaluacji wyników konsultacji - o tym jak zebrana wiedza zostanie wykorzystowana. Brak właściwego rozpoznania interesariuszy to kolejny mankament. Tym niemniej, opinia mieszkańców powinna być istotnym czynnikiem przy podejmowaniu działań przez władze publiczne.

¹⁹ <http://forum.city.poznan.pl/mvnforum/mvnforum/index>; www.dialogspoleczny.krakow.pl

²⁰ D. Długosz, J. J. Wygnański *Obywatele współdecydują. Przewodnik po partycypacji społecznej*. Warszawa 2005

W toku tego monitoringu skupiliśmy się tylko na konsultacjach przeprowadzanych w odpowiednim trybie ustawy o samorządzie gminnym. Należy zwrócić uwagę, że tzw. Specustawa EURO 2012 wyłącza stosowanie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w przypadku inwestycji określonych w rozporządzeniu do tej ustawy jako przedsięwzięcia EURO 2012.

W pierwszej kolejności, do prawidłowej realizacji monitoringu trzeba było uzyskać treść przepisów prawa miejscowego określających procedurę konsultacji społecznych - czyli statut lub odrębne uchwały.

2.3. Prawo lokalne

Pierwszym aktem prawa lokalnego, w jakim można oczekiwać uregulowań dotyczących informowania i konsultacji społecznych, jest statut. W tym zakresie regulacja krakowska jest zaskakująco uboga. **Statut Miasta Krakowa**²¹ przewiduje konsultacje społeczne tylko w przypadku podjęcia przez Radę z własnej inicjatywy uchwały o utworzeniu, podziale i likwidacji dzielnic (§ 73 ust. 1 Statutu). Zasady i tryb takich konsultacji ma ustalić Rada w ramach odrębnej uchwały (§ 73 ust. 4 Statutu). W zakresie informowania Statut potwierdza tylko obywatelskie prawo do informacji i dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych (§ 8a ust. 5 Statutu). Można się zastanawiać, dlaczego Statut nie odnosi się szerzej do omawianej problematyki, wskazując choćby na minimalne standardy i ramy proceduralne. Niezależnie od tego, odpowiednie regulacje można znaleźć w szczegółowych uchwałach, jakkolwiek powstałych dość niedawno.

Gmina Miejska Kraków uregulowała kwestię konsultacji społecznych za pomocą kilku aktów prawnych. Pierwszym z nich jest **Uchwała Nr XIX/249/07 Rady Miasta** z dnia 29 sierpnia 2007 r.²² Powołując się na Ustawę o samorządzie gminnym wyznacza ona kierunki działania Prezydenta Miasta Krakowa, polegające na przygotowaniu dla Rady projektu uchwały, regulującej zasady i tryb prowadzenia konsultacji. Zgodnie z załącznikiem, projekt miał zawierać: katalog inwestycji miejskich, dla których przeprowadzanie konsultacji jest obligatoryjne, kompleksowy mechanizm przeprowadzania konsultacji, stworzenie Oferty

²¹ Tekst ujednolicony: http://www.bip.krakow.pl/_inc/rada/uchwaly/show_pdf.php?id=21510

²² http://www.bip.krakow.pl/_inc/rada/uchwaly/show_pdf.php?id=35685

Rekompensacyjnej, której celem jest łagodzenie protestów, określenie konkretnych instrumentów prowadzenia konsultacji i określenie partnerów i trybu współpracy.

W wyniku tej uchwały Rada Miasta wydała 23 kwietnia 2008 r. kolejną, **Nr XLI/502/08**²³, regulującą zasady i tryb przeprowadzania konsultacji na terenie gminy. Akt ten powołuje się na troskę o rozwój społeczeństwa obywatelskiego i wdrażanie idei wspólnoty samorządowej. Dla ich realizacji określa cele, uczestników, procedurę inicjowania, formy i zakres konsultacji społecznych. Reguluje także wspomnianą wcześniej Ofertę Kompensacyjną, a także kwestię miejskich katalogów inwestycji.

Ogólnymi celami uchwały są: tworzenie płaszczyzny współuczestnictwa i zaangażowania mieszkańców, pozyskiwanie ich przychylności dla inwestycji i projektów miejskich oraz kształtowanie wśród mieszkańców postaw współodpowiedzialności za rozwój miasta. Uchwała, by to osiągnąć, stawia cele bardziej szczegółowe: informowanie o inwestycjach i projektach oraz ich skutkach, promowanie zaplanowanych rozwiązań, monitorowanie i pozyskiwanie opinii mieszkańców miasta, zbieranie propozycji rozwiązań i wreszcie tworzenie Oferty Kompensacyjnej.

W konsultacjach uczestnikami są nie tylko mieszkańcy obszaru lokalizacji inwestycji i bezpośrednio sąsiadujących oraz objętych jej wpływem, ale mogą być także spółdzielnie mieszkaniowe, NGOs, społeczności parafialne i związki wyznaniowe, Rady i zarządy dzielnic, Rada Miasta i inwestor.

Inicjatywę uruchomienia konsultacji może podjąć Prezydent Miasta za pomocą zarządzenia, Rada Miasta - uchwałą, albo grupa co najmniej 2000 mieszkańców posiadających czynne prawo wyborcze w wyborach samorządowych, składających wniosek do Prezydenta Miasta. Należy przy tym zaznaczyć, że do tej pory nie znalazło zastosowanie uruchomienie konsultacji na wniosek mieszkańców.

Co do zakresu, konsultacje na podstawie Uchwały dzielą się na **pełne**, tj. dialog społeczny, działania informacyjne i promocyjne, i **ograniczone**, tj. tylko działania informacyjne. Podział ten koresponduje z istnieniem dwóch katalogów inwestycji miejskich: Wstępnego Katalogu Inwestycji Miejskich (WKIM) i Katalogu Inwestycji Miejskich (KIM). Jak stanowi Uchwała, WKIM tworzony jest corocznie na podstawie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego (WPI) oraz budżetu. Katalog Wstępny podlega więc konsultacjom ograniczonym i badaniom społecznym w celu pozyskania przez miasto informacji

²³ http://www.bip.krakow.pl/_inc/rada/uchwaly/show_pdf.php?id=39583

o nastawieniu społecznym, zwłaszcza projektach uznanych przez mieszkańców za kontrowersyjne. Takie inwestycje trafiają następnie do KIM i podlegają konsultacjom pełnym.

Jeśli chodzi o formę prowadzenia konsultacji, to konsultacje ograniczone prowadzone są za pomocą środków wymienionych w § 6 omawianej Uchwały, który formułuje katalog otwarty: platformę internetową, media interaktywne, publikacje w prasie lokalnej i inserty do niej, materiały informacyjne w formie *direct mailing*, publikacje własne Urzędu Miasta. Konsultacje pełne prowadzone są z kolei "z wykorzystaniem wszelkich dostępnych instrumentów dialogu społecznego (...), promocji, reklamy (...) i *public relations*, których wybór dokonywany będzie zgodnie z obecnym stanem wiedzy i praktyką w tej dziedzinie".

Ostatnim elementem jest Oferta Kompensacyjna, tworzona w przypadku inwestycji najbardziej negatywnie odbieranych, adresowana wyłącznie do mieszkańców obszaru położenia inwestycji. Jej przedmiotem mogą być, zgodnie z Uchwałą, działania lub inwestycje lokalizowane na tym obszarze, mające na celu poprawę jakości przestrzeni publicznej i jakości życia.

Uchwała zobowiązuje także Prezydenta Miasta do przedstawienia Radzie raportu końcowego z konsultacji i propozycji przyjęcia ich wyników do realizacji w ciągu trzech miesięcy od zakończenia. Po przedstawieniu Radzie raporty zostają podane do publicznej wiadomości. Ostatni ustęp tego paragrafu stanowi też bardzo ważną kwestię. Mianowicie koszty konsultacji są pokrywane przez jednostkę odpowiedzialną za realizację danej inwestycji lub projektu. Natomiast powstałe koszty udziału ekspertów z dziedziny dialogu społecznego pokrywa Wydział Strategii i Rozwoju Miasta.

Uchwała Nr XLI/502/08 Rady Miasta stanowi trzon regulacji konsultacji społecznych w Gminie Miejskiej Kraków. W związku z jej treścią Prezydent Miasta wydał **Zarządzenie Nr 1955/2008** z dnia 08 października 2008 r²⁴. i zmieniające je **334/2009** z dnia 25 lutego 2009 r²⁵. Pierwsze z nich powołuje Komitet Sterujący ds. Konsultacji Społecznych. Do jego zadań należy akceptacja WKIM, opracowanie projektu KIM, przekazanie Prezydentowi końcowego raportu z konsultacji wraz z propozycjami przyjęcia ich wyników, a także rekomendacja projektu uchwały dotyczącej Oferty Kompensacyjnej. Warto dodać, że projekt KIM ma uwzględniać wyniki badań społecznych w powiązaniu ze znaczeniem inwestycji dla

²⁴ http://www.bip.krakow.pl/wladze/zarzadzenia/pliki/zp_1955_08.pdf

²⁵ http://www.bip.krakow.pl/wladze/zarzadzenia/pliki/zp_334_09.pdf

rozwoju miasta i jej wpływem na dany obszar. Projekt ten musi zostać przedstawiony Prezydentowi w ciągu miesiąca od otrzymania wyników konsultacji WKIM. Zarządzenie zmieniające modyfikuje skład Komitetu poprzez zmianę jednego z urzędników i kooptację "przedstawiciela strony społecznej", Michała Daszczyszaka, który w chwili wydawania Zarządzenia reprezentował Polski Klub Ekologiczny Okręg Małopolska²⁶.

Kolejne **Zarządzenie** Prezydenta Miasta o charakterze wykonawczym do Uchwały XLI/502/08 nosi numer **1079/2009** z dnia 20 maja 2009 r.²⁷ i czyni Wydział Strategii i Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Krakowa odpowiedzialnym za koordynację konsultacji społecznych, prowadzonych przez poszczególne komórki organizacyjne UMK i miejskie jednostki organizacyjne. Jednocześnie §1 ust. 1 Zarządzenia zobowiązuje Kierujących tymi komórkami do prowadzenia konsultacji w sprawach prowadzonych przez nie projektów i inwestycji. Do kompetencji WSiRM należy opracowanie WKIM w terminie do 31dni od momentu przyjęcia budżetu oraz WPI na dany rok.

Zarządzenie nakłada na komórki UMK także obowiązki informacyjne wobec Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta: przekazywania i aktualizacji informacji niezbędnych dla opracowania WKIM, wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za kontakt z Wydziałem Strategii i Rozwoju Miasta i informowanie o planowanych i realizowanych inwestycjach i projektach, przebiegu konsultacji, przekazanie raportu końcowego, monitorowanie i sygnalizowanie ewentualnych konfliktów społecznych oraz udzielanie odpowiedzi na pytania mieszkańców zadawane w formie elektronicznej.

Odwołując się do treści Uchwały Nr XLI/502/08, Zarządzenie reguluje dalej obowiązki Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta oraz Komitetu Sterującego ds. Inwestycji Społecznych w zakresie przekazywania informacji, opiniowania i tworzenia KIM. Co istotne, w opisie konsultacji ograniczonych pojawia się miejski serwis poświęcony dialogowi społecznemu, zlokalizowany pod adresem <http://dialogspoleczny.krakow.pl>. Przygotowany on jest nie tylko jako narzędzie informacyjne, ale także pozwala na dwukierunkową wymianę informacji za pomocą forum dyskusyjnego i formularza kontaktowego.

²⁶ Wersja HTML protokołu z I spotkania zespołu ds. zasad konsultacji społecznych:
[http://209.85.135.132/search?q=cache:6ZhGYukrzXUJ:www.dialogspoleczny.krakow.pl/files/objects/36/35/PROTOK%20C3%93%C5%81%2520-%2520Rafa%C5%82%2520Garpiel%252017%252010%2520\(2\).doc+micha%C5%82+daszczyszak+krak%C3%B3w&cd=3&hl=pl&ct=clnk&gl=pl&client=opera](http://209.85.135.132/search?q=cache:6ZhGYukrzXUJ:www.dialogspoleczny.krakow.pl/files/objects/36/35/PROTOK%20C3%93%C5%81%2520-%2520Rafa%C5%82%2520Garpiel%252017%252010%2520(2).doc+micha%C5%82+daszczyszak+krak%C3%B3w&cd=3&hl=pl&ct=clnk&gl=pl&client=opera)

²⁷ http://www.bip.krakow.pl/wladze/zarzadzenia/pliki/zp_1079_09.pdf

Załącznikiem do w.w. Zarządzenia jest **Wspólne Stanowisko Zespołu ds. Zasad Konsultacji Społecznych** w Związku z Lokowaniem Inwestycji Uciążliwych dla Otoczenia, Działającego w Ramach Społecznego Forum Konsultacyjnego z dnia 28 listopada 2008²⁸. Deklaruje ono przygotowanie oraz udostępnienie na bieżąco aktualizowanej "mapy planowanych inwestycji miejskich na terenie Krakowa". W "wybranych przypadkach" konsultacje mają być poprzedzone analizą wieloczynnikową (kryteria techniczne, ekonomiczne, przyrodnicze i społeczno-polityczne) oraz analizą SWOT. Wyniki tych analiz byłyby udostępniane publicznie "na życzenie opinii publicznej". Wspólne Stanowisko sugeruje także rozszerzenie kręgu uczestników konsultacji w stosunku do Uchwały XLI/502/08 o UMK i przedstawicieli nauki. Sugeruje także uzupełnienie wymienionych w Uchwale narzędzi konsultacji społecznych o indywidualny wywiad pogłębiony, spotkania z mieszkańcami i zogniskowany wywiad grupowy, w szczególnie uzasadnionych przypadkach (niestety bliżej niesprecyzowanych).

Inną formą konsultacji społecznych prowadzonych przez Biuro Planowania Przestrzennego jest dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu, która przeprowadzana jest w ramach procedury planistycznej regulowanej zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym²⁹.

Nałożony ustawą o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 r.³⁰ obowiązek powszechnego udostępniania informacji publicznej, Kraków spełnia przede wszystkim przez główny publikator teleinformatyczny, tj. Biuletyn Informacji Publicznej <http://www.bip.krakow.pl/>. Dzięki serwisowi, Miasto zapewnia dostęp do informacji dot. działalności władz samorządu krakowskiego (m.in. organów władzy; prawa lokalnego; struktury i funkcjonowania UMK, finansów i mienia i majątku Miasta; polityk władz oraz planów). Zasady i tryb publikowania w BIP zostały określone w **Zarządzeniu nr 1386/2006** Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 5 lipca 2006r. Osoby odpowiedzialne za BIP MK to 2 redaktorów, 1 administrator oraz 1 koordynator ds. BIP miejskich jednostek organizacyjnych. Funkcjonują oni w ramach Referatu Systemów Informacyjnych Wydziału Organizacji i Nadzoru UMK. Za informacje publikowane na stronach BIP odpowiadają

²⁸ http://www.bip.krakow.pl/wladze/zarzadzenia/pliki/zp_1079_1_09.pdf

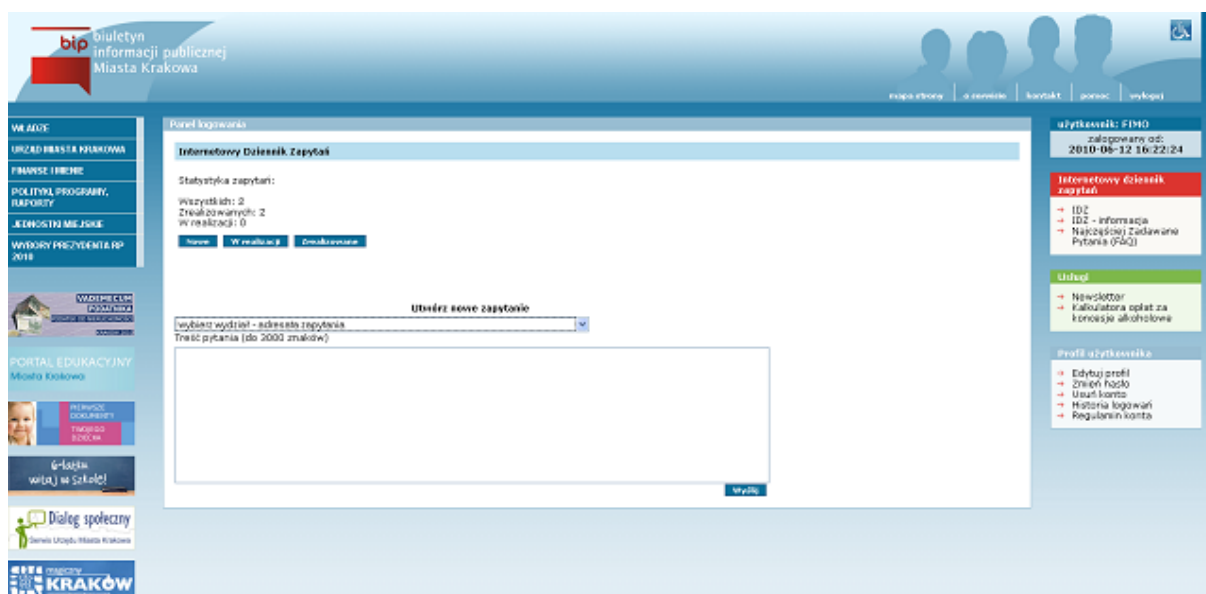
²⁹ Dz.U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późn. zm.

³⁰ Dz.U. z 2001 r. Nr. 112 poz. 1198 z późn. zmian.

redaktorzy i administratorzy w poszczególnych MJO. O tym ile osób odwiedza strony Biuletynu można się przekonać dzięki udostępnionemu zestawieniu "Statystyki"³¹.

Na stronach BIPu informacje na temat konsultacji społecznych są publikowane w działach "Komunikacja społeczna"; "Ogłoszenia i Komunikaty" oraz na specjalnie dedykowanych stronach: Informacja o środowisku; Postępowania w architekturze; Planowanie przestrzenne; Komunikaty dla Przedsiębiorców.

Bardzo dobrą praktyką w Krakowie jest udostępnianie informacji również za pośrednictwem Internetowego Dziennika Zapytań (IDZ)³², w sprawach związanych z funkcjonowaniem Urzędu Miasta Krakowa, ograniczając okres oczekiwania na odpowiedź do 7 dni.

Internetowy Dziennik Zapytań

³¹ http://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=725

³² Szczegółowe informacje czym jest Internetowy Dziennik Zapytań: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=24588

2.4. Przepisy prawa dotyczące UEFA EURO 2012™

Podstawowym dokumentem prawnym w tej materii jest ustawa z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012³³. W celu przygotowania i wykonania przedsięwzięć EURO 2012 Skarb Państwa tworzy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółką powstałą w oparciu o te przepisy jest m.in. PL2012. Ustawa dała możliwość powoływania taki spółek przez organy samorządu terytorialnego, tj. województwo śląskie, Gdańsk, Kraków, Poznań, m.st. Warszawa i Wrocław. Ustawa nie wyklucza jednak, aby jednostki samorządu terytorialnego wspierały – niezależnie od spółek – inwestycje związane z EURO 2012. Mogą one również zlecić spółkom wykonanie zadań związanych z EURO 2012. Decyzja o zakwalifikowaniu danego projektu jako przedsięwzięcia EURO 2012 należała do kompetencji rządu. Rada Ministrów w formie rozporządzenia przedstawiła wykaz przedsięwzięć realizowanych na zasadach określonych w ustawie o EURO 2012³⁴. Obecnie trwają prace nad projektem rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu inwestycji EURO 2012³⁵. Minister sportu ma obowiązek cyklicznie przedstawiać rządowi i posłom sprawozdania z realizacji przedsięwzięć EURO 2012³⁶. Ustawa określa przede wszystkim warunki realizacji przedsięwzięć EURO 2012, które polegają na projektowaniu, budowie, przebudowie lub remoncie zarówno stadionów, jak i innych obiektów budowlanych. Ustawy nie można stosować do inwestycji dotyczących dróg krajowych i linii kolejowych o państwowym znaczeniu.

Za realizację zadań związanych z wypełnieniem zadania polegającego na lokalizacji przedsięwzięć EURO 2012 odpowiedzialna jest administracja rządowa reprezentowana w terenie przez wojewodę. Wojewoda podejmuje jednak decyzję lokalizacyjną wyłącznie na wniosek spółki celowej lub innego uprawnionego podmiotu. W kontekście monitoringu warto zwrócić uwagę na fakt, iż w toku postępowania o wydanie decyzji na lokalizację przedsięwzięcia właściwy wojewoda dokonuje zawiadomienia o wszczęciu postępowania

³³ Dz. U nr 173 poz. 1219

³⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wykazu przedsięwzięć EURO 2012. Dz.U. z 2007 r. Nr 192 poz. 1385. Wykaz:

http://msport.gov.pl/fs/paragraph_download/download_file/579/wykaz_przedstawiczy_euro.pdf

³⁵ http://bip.msit.gov.pl/portal/bip/95/421/Projekt_rozporzadzenia_Rady_Ministrow_zmieniajacego_rozporzadzenie_w_sprawie_wyk.html

³⁶ Sprawozdania można znaleźć pod adresem <http://msport.gov.pl/sprawozdanie-z-realizacji-przedstawiczy-euro-2012>

w drodze obwieszczenia w urzędach gmin i w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego oraz urzędu gminy właściwego dla lokalizacji przedsięwzięcia, a niezwłocznie po jej wydaniu, wojewoda dokonuje zawiadomienia o wydaniu decyzji i jej treści w drodze obwieszczeń w urzędach gmin i w prasie lokalnej oraz na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego oraz właściwego urzędu gminy.

Istotnym elementem ustawy z dnia 7 września 2007r³⁷ jest katalog przepisów zawierających konkretne ułatwienia obowiązujących procedur, w szczególności administracyjnych, odnoszących się do przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów, w tym zapis ustawy, który nadaje natychmiastową wykonalność wszelkim decyzjom administracyjnym wydawanym w związku z realizacją przedsięwzięć EURO 2012.

Lista ministerialna obejmuje następujące inwestycje w Krakowie:

- Rozbudowa stadionu Wisła
- Rozbudowa skrzyżowania ulic Konrada, Radzikowskiego, Armii Krajowej, Jasnogórskiej (Rondo Ofiar Katynia)
- Przebudowa ciągu drogowego ul. Grota Roweckiego (ul. Bobrzyńskiego oraz budowa linii tramwajowej do III Kampusu UJ wraz z terminalem autobusowym i parkingu Park & Ride)
- Rozbudowa ul. Bunscha i budowa ul. Humboldta (przedłużenie ul. Bunscha)
- Rozbudowa ul. Surzyckiego i ul. Christo Botewa oraz budowa przedłużenia ul. Christo Botewa do Trasy Ekspresowej S7
- Budowa sterowania ruchem dla Krakowskiego Szybkiego Tramwaju oraz budowa Krakowskiego Szybkiego Tramwaju, linia N-S, etap 1 - obszar 2, 3 (tunel KST - od wiaduktu al. 29 Listopada do Ronda Mogińskiego)
- Budowa parkingu podziemnego Plac Na Groblach
- Budowa parkingu podziemnego al. Focha
- Budowa parkingu podziemnego al. Mickiewicza (Akademia Rolnicza)
- Budowa dworca kolejowego Kraków Główny
- Rozbudowa Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków-Balice
- Budowa siedziby Oddziału Prewencji Policji w Krakowie ul. Łokietka 205

³⁷ Dz. U nr 173 poz. 1219

2.5. Rola UEFA

Według dostępnych danych nie istnieją żadne przepisy powszechnie obowiązującego prawa, które określałyby uprawnienia Związku Europejskich Stowarzyszeń Sportowych (UEFA) w przygotowaniach do EURO 2012. Mowa jest tylko o standardach UEFA (nieokreślonych bliżej), a na podstawie pilotażowych wywiadów można uznać, że UEFA odpowiada za wszelkie działania, które mają bezpośredni związek z przyjazdem zagranicznych kibiców (Ambasady Kibica, Wolontariusze – oprócz tych organizowanych przez miasta) oraz z częścią komercyjną (logo, prawa transmisyjne itp.).

2.6. Lokalne przepisy prawa dotyczące UEFA EURO 2012™

12 czerwca 2007r. na mocy dwóch zarządzeń Prezydenta Miasta Krakowa został w Krakowie utworzony komitet podejmujący działania na rzecz miasta w kontekście EURO 2012 "Kraków EURO 2012" (Zarządzenie nr 1282/2007)³⁸ oraz Biuro ds. EURO 2012 (Zarządzenie nr. 1283/2007)³⁹. Biuro było organem koordynującym i monitorującym proces przygotowań Miasta Krakowa do Turnieju oraz podejmujący obsługę informacyjną Komitetu Kraków EURO 2012. Po negatywnej decyzji dla Krakowa Biuro to zostało zlikwidowane (Zarządzenie nr 1783/2009 z dnia 13 sierpnia 2009)⁴⁰, a jego kompetencje przejął nowo powołany Doradca Prezydenta usytuowany w strukturze UMK w Wydziale Sportu i Inicjatyw Społecznych (Zarządzenie nr 1784/2009 z dnia 13 sierpnia 2009)⁴¹.

Do zadań Doradcy należy w szczególności koordynacja realizacji programów inwestycji miejskich (lista rządowa EURO 2012), współpraca z komórkami organizacyjnymi UMK w zakresie marketingu i promocji jak i założeń planów finansowych oraz programów funkcjonalno - użytkowych centrów sportowych (operatorzy); koordynacja i monitoring działań w zakresie przestrzegania praw marketingowych, znaków towarowych itp., współpraca z Ministerstwem Sportu i Turystyki, federacjami i organizacjami, organami UEFA; prowadzenie działań związanych z badaniem opinii publicznej w zakresie marketingowej oferty sportowej Miasta. Zarządzeniem Prezydenta Doradca składa dwa razy

³⁸ http://www.bip.krakow.pl/wladze/zarzadzenia/pliki/zp_1282_07.pdf

³⁹ http://www.bip.krakow.pl/wladze/zarzadzenia/pliki/zp_1283_07.pdf

⁴⁰ http://www.bip.krakow.pl/wladze/zarzadzenia/pliki/zp_1783_09.pdf

⁴¹ http://www.bip.krakow.pl/wladze/zarzadzenia/pliki/zp_1784_09.pdf

w ciągu roku (do 15lipca/15stycznia) raporty z działań podejmowanych w ramach EURO 2012.

Dodatkowo do krajowej Specustawy EURO 2012 inwestycje wymienione w Załączniku nr 2 do polecenia służbowego NR 11/2008 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 21 lipca 2008 r. otrzymały kolejne narzędzie usprawniające w postaci dodatkowego oznakowania pism i dokumentów związanych z realizacją zadań, w formie wyróżniającej pieczęci:

Vineta EU

Lista Krakowska wg. ww. Załącznika obejmuje:

- Centra Treningowe EURO 2012 (Miejskie stadiony piłkarskie Cracovia i Hutnik)
- Centrum Pobytowe EURO 2012 (Ośrodek sportu i rekreacji KOLNA)
- Program budowy dróg krajowych na lata 2008-2012:
 - budowa autostrady A-4 Wielicka - Szarów wraz z drogą S-7 Bieżanów - Christo Botewa
 - budowa autostrady A-4 Kraków - Tarnów węzeł Szarów - węzeł "Krzyż"
 - budowa drogi ekspresowej S-7 gr. woj. świętokrzyskiego - Kraków
 - budowa drogi S-7 Myślenice - Lubień, z obwodnicą Lubnia
 - przebudowa drogi S-7 Lubień - Rabka
- Inwestycje w zakresie infrastruktury kolejowej:
 - modernizacja kolejowego połączenia z portem lotniczym Kraków-Mydlniki-Balice
 - modernizacja linii Kolejowej E30/C-E 30 Zgorzelec/Bielawa Dolna-Wrocław-Katowice-Kraków-Przemyśl-Medyka II etap: odcinek E30 Opole-Kędzierzyn Koźle – Gliwice - Zabrze- Katowice -Kraków

- Budowa przystanku Kraków Grzegórzki wraz z adaptacją infrastruktury dla potrzeb transportu zbiorowego
- Modernizacja linii kolejowej nr 109 Kraków Bieżanów - Wieliczka wraz z adaptacją infrastruktury dla potrzeb transportu zbiorowego
- Modernizacja linii kolejowej nr 94 Kraków Płaszów - Oświęcim na odcinku Kraków Bonarka - Kraków Łagiewniki - Kraków Swoszowice
- Budowa parkingu Park & Ride w Wieliczce, Katowicach i Swoszowicach
- Budowa węzłów przesiadkowych (tramwaj, autobus, bus, kolej) obejmująca następujące stacje: Kraków Główny, Kraków Grzegórzki, Wieliczka Rynek, Wieliczka, Kraków Batowice
- Budowa i zakup systemu dystrybucji i identyfikacji biletów
- Budowa i zakup systemu monitoringu na przystankach (Kraków Główny, Grzegórzki, Łagiewniki; Wieliczka Rynek, Wieliczka; Kraków Batowice)
- Budowa i zakup systemu informacji dla podróżnych (Kraków Główny, Grzegórzki, Łagiewniki; Wieliczka Rynek, Wieliczka; Kraków Batowice)
- Inwestycje w zakresie szpitali (szpital miejski im. G. Narutowicza; Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II)
- Inwestycje w zakresie bazy hotelowej (inicjatywy zewnętrzne, bez udziału samorządu)
- Małopolski System Informacji Turystycznej;
- Małopolska Sieć Szerokopasmowa;
- Centrum Kongresowe (Rondo Grunwaldzkie)
- Hala Widowiskowo-Sportowa w Czyżynach;
- Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie.

3. Metodologia badania

Narzędzie do monitoringu zagadnień związanych z informowaniem i konsultowaniem zostało przygotowane przez Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich i jest gotowe do implementowania przy okazji monitoringów w innych miastach. Monitoring ma charakter pilotażowy a narzędzie opisuje bardzo szeroko zagadnienia związane z informowaniem i konsultowaniem.

3.1. Monitoring w Krakowie

Monitoring w Krakowie prowadzony był w okresie od 3 listopada 2009 do 1 kwietnia 2010, a swoim zakresem obejmował okres od 1 stycznia 2007 do 30 września 2009. Działając zgodnie z przyjętymi standardami monitoringu działania zostały rozpoczęte od poinformowania Urzędu Miasta Krakowa przez koordynatora krajowego o jego rozpoczęciu. Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich w imieniu lokalnych przedstawicieli stosowny list wystosowało z początkiem listopada 2009.

W trakcie trwania projektu dane do monitoringu zbierane były w Krakowie przy użyciu narzędzi o charakterze normatywnym i praktycznym:

- wnioskowanie o informację publiczną skierowane do poszczególnych jednostek UMK
- gromadzenie dokumentów dostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej
- analiza informacji zamieszczonych na stronach www.dialogspoleczny.krakow.pl
- analiza informacji zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej w tym raportów; programów, budżetu
- analiza wiadomości publikowanych na stronie miejskiej www.krakow.pl
- wywiad z Doradcą Prezydenta p. Barbarą Janik (była dr. Biura ds. EURO 2012), przeprowadzony w dniu 18.01.2010 r.
- wywiad z pracownikami Dialogu Społecznego 24.05.2010 r.
- wywiad z realizatorem konsultacji, przedstawicielem firmy PXM Kraków Południe, przeprowadzony dwukrotnie w listopadzie i grudniu 2009r
- wywiady z mieszkańcami w tym z uczestnikami konsultacji
- ankieta i sondaż uliczny (wykonane przez Radio Pryzmat⁴²)

⁴² <http://radiopryzmat.pl/>

- obserwacja uczestnicząca w prowadzonych konsultacjach
- monitoring mediów lokalnych
- ankiety, wywiady oraz zebrane informacje przy okazji debaty "Konsultacje: prawdy i mity", 07.12.2009 r.
- prowadzenie podstrony internetowej <http://miasta.ps2012.pl/index.php/Krakow>

Działania zakończą się publikacją raportu m.in. na stronach projektu www.ps2012.pl oraz konferencją prezentującą wyniki badań.

3.2. Informacje o ograniczeniach badania

W Krakowie badanie miało szczególny wymiar. Obejmowało działania podejmowane przez miasto w jego różnych rolach. Jako potencjalnego organizatora imprezy (jako tzw. miasto rezerwowe), oraz od momentu podjęcia decyzji UEFA jako miasto "bez EURO". Od www.kibicpolski.pl⁴³ tego zależało poddane ewaluacji postrzeganie działań przez władarzy miasta, urzędników, jak i mieszkańców, przejawiające się swoistą cezurą w nazewnictwie.

Inną przeszkodą w realizacji zaplanowanych zamierzeń była bariera w dotarciu do uczestników konsultacji społecznych spoza nurtu NGO. Mimo opublikowanej listy (stanowiącej załącznik do poszczególnych raportów) osób prywatnych biorących udział w konsultacjach, zespół projektowy nie zdecydował się na ich aktywne poszukiwanie nie narażając się tym samym na zarzut naruszenia prawa do prywatności.

Kolejna trudność sprowadzała się już do poszczególnych inwestycji m.in. przebudowy portu lotniczego Balice. Dotykała ona, bowiem działań długofalowych nie tylko samorządu lokalnego, ale przede wszystkim rządowego oraz wchodzących w zakres kompetencji innych podmiotów, a tym samym wykraczała znacznie poza możliwości zespołu projektowego.

Mimo podejmowanych prób nie udało się doprowadzić do spotkania z Prezydentem Jackiem Majchrowskim, nie stanowiło to jednak przeszkody w pozyskaniu ważnych z punktu widzenia projektu informacji.

Monitoring obejmował ponadto swoim zakresem lata 2007-2009, co do których poszczególne podmioty, w szczególności organizacje pozarządowe nie posiadały stosownych materiałów, lub już nie istniały (zakończyły swoją działalność wraz z decyzją UEFA).

⁴³ www.kibicpolski.pl

4. Wyniki badania

- Plany były wywieszane...
- Wywieszane? By je znaleźć, musiałem zejść do piwnicy!
- Tam jest dział informacji.
- Potrzebowałem latarki.
- No, może światło było zepsute.
- Schody też.
- Znalazł pan jednak ogłoszenie, nie?
- Znalazłem. Tak, znalazłem - stwierdził Artur. - Było wywieszane na dole zamkniętej szafy na akta, stojącej w nieużywanym kłozecie, na drzwiach którego napis ostrzegał: UWAGA ZŁY LEOPARD!⁴⁴

*Co to ma znaczyć, że nigdy nie byliście na Rigil Centaurus? Do pioruna, Ziemianie, to tylko cztery lata świetlne stąd, ale jeśli nie obchodzą was własne regionalne interesy, to naprawdę wasza sprawa.*⁴⁵

4.1. Już konsultacje czy jeszcze informowanie?

Można stwierdzić, iż w Krakowie istnieje skodyfikowany sposób informowania mieszkańców o działaniach Miasta i wydatkowaniu środków (patrz rozdział prawo lokalne). W Krakowie istnieje ogólnieobowiązująca procedura konsultacji społecznych (Uchwała Rady Nr XLI/502/08 wraz z Zarządzeniami Prezydenta Nr 1955/2008, 1079/2009). Należy przy tym zaznaczyć, iż wszystkie inicjatywy wychodziły ze strony Prezydenta, lub były określone w działaniach planistycznych. Nie pojawiła się żadna inicjatywa oddolna, która miałaby na celu zebranie 2000 podpisów (dla porównania, lista z kandydatami na radnych w Krakowie potrzebuje do rejestracji 150 podpisów wyborców).

Zastanawiający jest również fakt, iż nadal brak jest w samym Statucie Miasta zapisu dot. konsultacji. Zapisy w nim zawarte odnoszą się wyłącznie do informowania o miejscu, terminie i przedmiocie obrad Rady oraz posiedzeń jej komisji.

⁴⁴ Douglas Adams, *Autostopem przez galaktykę*

⁴⁵ tamże

Swoiste minimum dotyczące standardów informowania stanowi już sama w sobie Ustawa o dostępie do informacji publicznej⁴⁶, oraz w przypadku Biura Planowania Przestrzennego - procedura planistyczna regulowana zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴⁷. Mieszkańcy o wszystkich inwestycjach i projektach miejskich (tzw. konsultacje ograniczone) informowani są głównie poprzez BIP (zobowiązane do niezwłocznego publikowania są wszystkie miejskie jednostki organizacyjne i jednostki organizacyjne UMK).

Dodatkowym sposobem informowania i przeprowadzania konsultacji są: ankiety, badania opinii mieszkańców, prowadzenie strony internetowej www.dialogspoleczny.krakow.pl oraz prezentacji miejskiej www.krakow.pl. W ten nurt wpisuje się także – sporadycznie w innych miejscowościach spotykany – "chat z Prezydentem" (moderowana rozmowa na żywo przez platformę internetową), oraz uruchomiony przez Miasto profil KRAKOW.PL na stronach portali społecznościowych (m.in. Facebook).

Aktywne informowanie mieszkańców, które wykraczało poza standardy w rozumieniu BIP, jednocześnie stanowi już standard w Krakowie i miało miejsce wielokrotnie:

- W kontekście Budowy Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów podjęto m.in. następujące działania: zorganizowanie Okrągłego Stołu (prace zespołu zostały nagrane i umieszczone na stronach Dialogu Społecznego); utworzenie specjalnie dedykowanej strony internetowej poświęconej gospodarce odpadami i czystości w mieście www.ekospalarnia.krakow.pl; www.ekocentrum.krakow.pl; chat z ekspertami ds. gospodarki odpadami o ekospalarni 17.11.2009 r.; wystawa "Kraków, mamy problem..."⁴⁸
- Zamieszczanie ankiet na stronie miejskiej www.krakow.pl (strona główna), oraz na stronach jednostek miejskich
- Chat z przedstawicielami władz miasta m.in z Barbarą Janik jeszcze jako dyrektorem Biura ds. EURO 2012 (04.03.2008 r.)
- Utworzenie w lipcu 2009 r. profilu [Krakow.pl](http://www.krakow.pl) na portalach społecznościowych Facebooku, YouTube oraz Blipie

⁴⁶ Dz.U. z 2001 r. Nr. 112 poz. 1198 z późn. zmian

⁴⁷ Dz. U. z 2003r. Nr. 80 poz. 717 z późn. zm

⁴⁸ http://www.dialogspoleczny.krakow.pl/Strona_główna/Multimedia/28-Wystawa,_która_żyje!.html

- Zlecenie prowadzenia konsultacji społecznych podmiotowi zewnętrznemu/ społecznemu" Ośrodkowi Kultury im C.K. Norwida, który od 2008 r. prowadzi cykl spotkań konsultacyjnych w ramach programu "Zrozumieć Miasto"
- Przeprowadzenie konsultacji w plenerze przy okazji budowy Centrum Kongresowego
- Nagranie piosenki "Kraków, go!", autorstwa Jacka Cygana, Roberta Jansona (utwór miał promować miasto i pomóc mu w przyznaniu organizacji EURO 2012. Według Gazety Wyborczej koszt wyniósł 70tyś⁴⁹)
- Utworzenie loga akcji KrakówGO!
- Zmieszczenie płatnych ogłoszeń w lokalnych gazetach po ogłoszeniu decyzji o przegraniu EURO 2012 przez Kraków

4.2. Jeśli nie wiesz o co chodzi...

Koszty związane z przeprowadzeniem konsultacji i informowania jasno określa Uchwała Nr XLI/502/08 (§ 8 ust. 4), gdzie mowa jest o tym, iż koszty konsultacji pokrywane są przez jednostkę odpowiedzialną za realizację inwestycji lub projektu (ujęte w kosztach inwestycji), natomiast koszty udziału ekspertów z dziedziny dialogu społecznego ponoszone są przez Wydział Strategii i Rozwoju Miasta. Dochodzą do tego dochodzą koszty prowadzenia BIP. Przykładowo wydatki poniesione na prowadzenie konsultacji społecznych "Budowa linii tramwajowej łączącej ul. Brożka oraz Kampus UJ wraz z systemem sterowania ruchem i nadzoru" pokrywane były ze środków inwestycyjnych, w tym przypadku koszt całkowity wyniósł 61 tyś brutto. Kwota ta jest wynikiem wygranej oferty, jaką złożyła firma do przetargu nieograniczonego.

4.3. Referat ds. komunikacji społecznej

W oparciu o § 10 Zarządzenia Nr 2401/2007 Referat opracowuje, aktualizuje i koordynuje wykonanie zasad i procedur (komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna) z zakresu konsultacji społecznych. Gromadzi i przetwarza dane z zakresu komunikacji społecznej i przygotowuje dokumenty i informacje w tym zakresie. W chwili obecnej w Referacie pracują **TYLKO 4** osoby. Zarządzeniem Nr 1079/2009 kierujący komórkami

⁴⁹ <http://krakow.gazeta.pl/krakow/1,80200,4779349.html>

organizacyjnymi UMK i miejskimi jednostkami organizacyjnymi, zostali zobowiązani do wyznaczenia osób odpowiedzialnych (23 osoby) za kontakt z WSiRM w zakresie realizacji konsultacji społecznych dotyczących miejskich projektów i inwestycji. W praktyce osoby te raz w miesiącu (lub częściej, jeśli jest taka potrzeba) raportują przy pomocy narzędzi (formularz excel) co – kto – kiedy konsultuje. Co kwartał odbywają się spotkania robocze. Istotne jest to, iż brak jest tak naprawdę jednostki ponoszącej odpowiedzialność za całokształt konsultacji społecznych w Krakowie. Referat koordynuje prace, ale poszczególne konsultacje prowadzone są przez jednostki miejskie, które nie mają obowiązku skonsultowania z Referatem choćby stworzonej przez siebie – w opinii wielu odbiorców tendencyjnej – ankiety. Ponieważ Referat ds. Komunikacji Społecznej powstał niedawno, nie wszyscy urzędnicy byli przekonani do konieczności działań informacyjnych czy nawet zdawali sobie sprawę z istnienia wyspecjalizowanej komórki – co przyznają sami pracownicy Referatu.

Urzędnicy odpowiedzialni za konsultacje społeczne od czasu utworzenia Referatu ds. Komunikacji Społecznej brali udział w licznych szkoleniach z zakresu dialogu społecznego, autoprezentacji, kontaktów z publicznością, zasad konsultacji społecznych, współpracy samorządów terytorialnych i organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, rozwiązywania konfliktów społecznych przy realizacji projektów infrastrukturalnych, komunikacji społecznej, mediacji, asertywności, profesjonalnej obsługi klienta, negocjacji, zasad PR, zarządzania NGOs, promocji, PR, nowych technologii. W trakcie swojego krótkiego istnienia przeprowadzili jedno szkolenie dla koordynatorów innych jednostek z nimi współpracujących.

Informacje na temat wymagań, jakie stawiane są przyszłym pracownikom są dostępne w ogłoszeniach. Wg. jednego z nich "*Nabór na wolne stanowisko urzędnicze w referacie ds. komunikacji społecznej wydział strategii i rozwoju miasta [Nr Ref. 2-SR-2009]*" niezbędnymi są wymagania spełnienia określonych w art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych określonych stanowisk urzędniczych, wykształcenie wyższe z dziedziny komunikacji społecznej, politologii, dziennikarstwa, socjologii, psychologii, lub marketingu i zarządzania, oraz minimum roczne doświadczenie zawodowe. Wymaganiami dodatkowymi będącymi przedmiotem oceny były: ogólna orientacja w zakresie sytuacji miasta, znajomość zagadnień związanych z komunikacją społeczną, znajomość podstawowych zasad i narzędzi PR, zdolności interpersonalne, umiejętności współpracy, portfolio - wykaz zrealizowanych przedsięwzięć (lub przedsięwzięć, w których kandydat brał

udział wraz z podaniem roli) z zakresu komunikacji społecznej, PR, promocji itp., preferowane doświadczenia zawodowe w: administracji samorządowej lub rządowej, w tym w komórkach zajmujących się komunikowaniem społecznym lub PR; podmiotach (także organizacjach pozarządowych - NGO) zajmujących się problematyką rozwoju regionalnego i inwestycji, w tym w komórkach ds. komunikacji społecznej lub PR; przedsiębiorstwach/firmach lub organizacjach pozarządowych (NGO).

4.4. Konsultacje mierzone ilościowo

W Krakowie w okresie od 1 stycznia 2007 do 30 września 2009 przeprowadzono liczne konsultacje (należy przy tym zaznaczyć, że cały WKIM podlega konsultacjom ograniczonym, czyli informowaniu - Uchwała XLI/502/08 wymaga konsultowania inwestycji i projektów zawartych w WKIM i KIM). Można stwierdzić, że Kraków jest liderem konsultacji społecznych w Polsce. Prowadzone one były zarówno w wyniku wymogów prawnych jak i projektowych, ale w niektórych przypadkach wykraczały poza nie. Poniższe zestawienie dotyczy poszczególnych Wydziałów:

- a) Biuro Planowania Przestrzennego przeprowadziło 47 dyskusji publicznych dot. miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- b) Na zlecenie Biura Infrastruktury Miasta odbyły się konsultacje 3 projektów dokumentów:
 - Zintegrowany Plan Rozwoju Transportu Publicznego dla Krakowa na lata 2007 - 2013
 - Założenia do planu zaopatrzenia Gminy Miejskiej Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe
 - Program tworzenia i ulepszania infrastruktury komunalnej dla Ośrodka Uzdrowisko Swoszowice
- c) Wydział Strategii i Rozwoju Miasta w okresie od jego powołania do 30 września 2009r. przeprowadził w sumie 14 konsultacji o różnym zakresie czasowym i przedmiotowym w tym:
 - Społeczne Forum Konsultacyjne (3.10.08-12.12.08);

KONSULTACJE SPOŁECZNE NA TLE PRZYGOTOWAŃ DO UEFA EURO 2012™ W KRAKOWIE

- Budowa Centrum Kongresowego wraz z przebudową ulic wokół Centrum (7.05.09-23.06.09);
 - Koncepcja zagospodarowania przestrzennego placu Nowego (od 13.03.08-do);
 - Wstępny Katalog Inwestycji Miejskich (13.07.2009-14.10.2009)
 - Budowa linii Szybkiego Tramwaju do III Kampusu UJ (21.08.2009-28.09.2009)
 - Prace nad Lokalnymi Programami Rewitalizacji Krakowa (spotkania jednodniowe; otwarte debaty z różnymi podmiotami);
 - Cykl spotkań konsultacyjnych w ramach programu "Zrozumieć Miasto" od listopada 2008- grudnia 2009;
 - Warsztaty Future City Game - "Gra Miasto Przyszłości" stanowiące integralną część projektu "Creative Cities" realizowanego przez British Council w kilkunastu miastach europejskich (od 3.12.2008-05.02.2009)
- d) Wydział Sportu i Inicjatyw Społecznych skonsultował jeden projekt "Rocznego Programu Współpracy Samorządu Miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego".
- e) Wydział Inwestycji przeprowadził jedne konsultacje "Budowa Centrum Kongresowego przy Rondzie Grundwaldzkim wraz z przebudową układu komunikacyjnego wokół inwestycji"
- f) Wydział Mieszkalnictwa w ramach konsultacji prowadził korespondencje z przedstawicielami organizacji lokatorskich, oraz zorganizował spotkanie dotyczące form i możliwości rozwiązywania problemów mieszkaniowych na terenie Gminy oraz gminnego budownictwa mieszkaniowego
- g) Wydział Kształtowania Środowiska przeprowadził dwuetapowe konsultacje w ramach sporządzanego "Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Krakowa". I. etap (17.06.2008-04.12.2008) obejmował spotkania z mieszkańcami, radnymi dzielnic, radnymi MK, pracownikami nauki, organizacjami ekologicznymi oraz mediami. II etap przeprowadzony został w oparciu o art. 34 ust. 1 i art. 119 ust. 2s ustawy Prawo ochrony środowiska.

4.5. Standardy konsultacji

Na przykładzie dwóch konsultacji omówiony zostanie poniżej rzeczywisty ich wymiar: "Budowa Centrum Kongresowego wraz z przebudową ulic wokół Centrum" (dalej CK) prowadzona w trybie konsultacji rozszerzonych oraz "Budowa linii tramwajowej łączącej ul. Brożka oraz Kampus UJ wraz z systemem sterowania ruchem i nadzoru" w formie konsultacji podstawowych (dalej: Ruczaj).

autor: Ingarden & Ewy- Architekci, Kraków oraz Arata Isozaki & Associates, Tokyo.

ZAKRES	CENTRUM KONGRESOWE	RUCZAJ
Informowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Platforma www.dialogspoleczny.krakow.pl • Komunikaty na stronach BIP oraz serwisie prasowym UMK • Artykuły w mediach samorządowych krakow.pl (gazeta i portal) 8, 20, 25 maja, Kurier Podwawelski; lokalnym periodyku ogłoszeniowym "Kropka"; publikacje w Dzienniku Polskim; Gazecie Wyborczej (lokalne); • Audycja RMF Max (11 maja); Kronika Krakowska (18; 21 maja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta na stronach internetowych: www.zikit.krakow.pl; www.dzielnica8.krakow.pl; www.pxm-projekt.krakow.pl; www.krakow.pl • Obwieszczenia plakatowe o uruchomieniu konsultacji • Akcja informacyjna przeprowadzona w dniu 18.09.2009 r., rozwieszone około 50 plakatów informacyjnych.

KONSULTACJE SPOŁECZNE NA TLE PRZYGOTOWAŃ DO UEFA EURO 2012™ W KRAKOWIE

<p>Wyprzedzenie z jakim ogłaszano konsultacje</p>	<p>5 maja 2009 r. Zarządzeniem Prezydenta przyjęto harmonogram konsultacji, w tym samym dniu wyszło zawiadomienie o ich rozpoczęciu (opublikowane na platformie dialogu społecznego). Dwa dni później uruchomione zostały konsultacje na platformie dialogu społecznego wraz z informacjami na temat planowanej inwestycji, harmonogramem konsultacji, informacjami na temat jej przebiegu, ankietą elektroniczną oraz forum internetowym</p>	<p>Informacja o planowanych konsultacjach została przekazana poprzez obwieszczenia plakatowe rozwieszone na 5 dni przed ich rozpoczęciem</p>
<p>Etap na jakim ogłaszano konsultacje</p>	<p>Konsultacje uruchomione zostały w roku 2009 już po podpisaniu umów, wykonaniu badań geologicznych, archeologicznych, inwentaryzacji zieleni jak i podpisaniu wstępnej umowy na dofinansowanie budowy CK ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Konsultacje ograniczone oparte były na działaniach informacyjnych zawartych we Wstępnym Katalogu Inwestycji Miejskich. Zgodnie z w/w Uchwałą oraz Zarządzeniem nr 1955/2008 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 8 października 2008. Konsultacje pełne przeprowadzone zostały z inicjatywy Prezydenta Miasta Krakowa na podstawie Zarządzenia nr 955/2009 z dnia 5 maja 2009 roku.</p>	<p>Konsultacje uruchomione już po zakończeniu wszystkich prac wstępnych.</p>
<p>Formy konsultacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dyżury konsultacyjne • Ankieta • 3 Spotkanie konsultacyjne (w tym jedno zamknięte) • Transmisja na stronach DS • Wizja lokalna dla dziennikarzy • Plenerowe dyżury konsultacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Ankieta • 2 spotkania bezpośrednie

KONSULTACJE SPOŁECZNE NA TLE PRZYGOTOWAŃ DO UEFA EURO 2012™ W KRAKOWIE

Czas i miejsce	<ul style="list-style-type: none"> • Dyżury konsultacyjne 13,20,27 maja i 3 czerwca w godz. 17-19 w siedzibie Rady Dzielnicy VIII • Spotkanie konsultacyjne 19 maja 2009 roku (wtorek) o godzinie 17 w Szkole Podstawowej nr 30. • 21maj wizja lokalna dla dziennikarzy • Spotkanie 27 maja 2009r. (środa) w Szkole Podstawowej nr 25, 17-19 • Konsultacje w plenerze 29 – 31 maja (pt. 12-18; sobota 10-16, niedziela 10-16) • Dodatkowe spotkanie 23 czerwca o godz. 15 w siedzibie Wydziału Inwestycji z właścicielami nieruchomości sąsiadujących z terenem inwestycji 	<ul style="list-style-type: none"> • I etap (ankiety on-line dostępne cały czas) przez okres od 21.08.2009 do 20.09.2009 • II etap (26.09.2009 - sobota - od 10-13 oraz 28.09.2009 - poniedziałek - w godzinach 10-18) w Siedzibie Biura Rady i Zarządu Dzielnicy VIII
Okres trwania konsultacji	Konsultacje CK (wg Raportu) trwały od 7 maja do 23 czerwca 2009 roku. (planowano 7 maj do 7 czerwiec; okres został wydłużony do 15 czerwca - wtedy nastąpiła blokada ankiet; 23 czerwca odbyło się dodatkowe spotkanie)	W formie elektronicznej - I etap - od 21.08.09 do 20.09.2009 W formie bezpośredniej- II etap (26.09.2009 - sobota - w godzinach 10-13 oraz 28.09.2009 - poniedziałek - w godzinach od 10-18)
Raporty i protokoły	<p>Z dyżurów konsultacyjnych sporządzona została notka służbowa.</p> <p>Ze spotkania 19 i 27 maja zostało sporządzone sprawozdanie, a nagranie video udostępnione na stronie www.dialogspoleczny.krakow.pl.</p> <p>Ze spotkań w plenerze została sporządzona notatka służbowa</p> <p>Dodatkowe spotkanie konsultacyjne 23 czerwca zostało zarejestrowane na nośniku audio a transkrypcja stanowi załącznik do raportu.</p> <p>Raport umieszczony został wraz z załącznikami na stronie www.dialogspoleczny.krakow.pl.</p>	<p>Ze spotkań 26.09/28.09 Sporządzona została notatka przez projektanta</p> <p>Raport umieszczony został wraz z załącznikami na stronie www.dialogspoleczny.krakow.pl oraz stronie projektanta.</p>

KONSULTACJE SPOŁECZNE NA TLE PRZYGOTOWAŃ DO UEFA EURO 2012™ W KRAKOWIE

<p>Lista obecności</p>	<p>19 maja 2009r. około 20 osób; 27 maja 2009r. około 40 osób (lista był, ale nie każdy się wpisał; nagranie video); Wizyta w terenie: brak listy obecności ze względu na charakter przedsięwzięcia; 23 czerwiec lista była (brak informacji o liczbie osób uczestniczących).</p>	<p>I etap- wymogiem ważności ankiety było podanie danych osobowych - 962 ważnych ankiet. II etap: Lista obecności stanowi załącznik nr 2 do raportu, w pierwszym dniu (sobota) w konsultacjach uczestniczyło 27 a w drugim (poniedziałek) 35 osób.</p>
<p>Jak odniesiono się do uwag - zbiorczo, czy do każdej pojedynczo?</p>	<p>Pytania kierowane były zarówno ustnie podczas spotkań i dyżurów konsultacyjnych jak i na piśmie na formularzach konsultacyjnych (wypełniono 62 formularze), mailowo oraz na forum. W raporcie znajdują się przytoczone pytania i do każdego odpowiedź odpowiedzialnego podmiotu. Do Wydziału Inwestycji wpłynęło kilka pism od osób prywatnych i instytucji (Rady Dzielnicy VIII, Stowarzyszenie Ludzie – Przestrzeń – Miasto oraz Spółdzielni Mieszkaniowej Podwawelska). Wszystkie postulaty były rejestrowane w Wydziale Inwestycji z datą wpływu. Treść wszystkich uwag, opinii i postulatów w oryginalnym brzmieniu znajduje się w załączniku nr 25 „Zawartość Forum Internetowego” oraz załączniku nr 26 „Zestawienie opinii uwag i postulatów”. Postulaty zostały pogrupowane wg tematów i odpowiedź została przedstawiona wg pogrupowania.</p>	<p>Na bieżąco ustnie przedstawiciele inwestora i projektanta udzielali odpowiedzi na pytania. Uczestnicy konsultacji zostali również poinformowani o możliwości udziału na etapie prowadzonego postępowania administracyjnego o wydanie decyzji środowiskowej. Na tym etapie każdy złożony wniosek znajdzie odniesienie i informację o sposobie jego załatwienia. Istniała również możliwość przekazania uwag na kartach ankiet. Do uwag (wymienionych) w raporcie się nie odniesiono, poza stwierdzeniem że zostaną one wzięte pod uwagę przez projektanta i wprowadzone do projektu po zaakceptowaniu przez inwestora.</p>
<p>Interesariusze</p>	<p>Konsultacje obejmowały swoim zasięgiem obszar Dzielnicy VIII Dębniki Miasta Krakowa. Poprzez bezpośrednią dystrybucję powiadomień i plakatów przeprowadzona przez pracowników Wydziału Inwestycji UMK starano się dotrzeć do instytucji spółdzielni i wspólnot - w sumie 21; plakaty ogłoszeniowe rozklejane na terenie dzielnicy również na tablicach ogłoszeniowych Rady Dzielnicy VIII; pisma elektroniczne wysłano do wybranych firm i stowarzyszeń szkół przedszkoli ośrod-</p>	<p>Informacja o planowanych konsultacjach została przekazana poprzez obwieszczenia plakatowe rozwieszone na 5 dni przed ich rozpoczęciem na wiadach przystankowych przy ulicach Grota Roweckiego, Bobrzyńskiego, Kapelanka i na tablicach informacyjnych os. Ruczaj, siedzibie Rady Dzielnicy VIII oraz ZIKiT. II. Ten etap konsultacji został</p>

	<p>ków zdrowia, hoteli domów kultury - znajdujących się w tymże regionie; dystrybucja bezpośrednia do skrzynek pocztowych w wybranych domach, kościołach) - sprawozdanie z dystrybucji powiadomień = załącznik do raportu. w raporcie znajduje się również adnotacja na których konkretnie ulicach powiadomienia zostały rozwieszane, i do których skrzynek informacje zostały wrzucone (nr domów).</p> <p>21 maj wizja lokalna dla dziennikarzy (nietypowe) - notatka służbowa zrobiona - załącznik do raportu</p> <p>23czerwiec o godz. 15 w siedzibie Wydziału Inwestycji miało miejsce dodatkowe spotkanie konsultacyjne z właścicielami nieruchomości sąsiadujących z terenem inwestycji. Spotkanie zostało zorganizowane na skutek zgłaszanych wniosków i postulatów dot. konsultowanych projektów omówienie wpływu przebudowy na sąsiadujące nieruchomości (przekształcenia własnościowe / wywłaszczenia) - czyli konsultacje już skierowane do konkretnej grupy</p>	<p>poprzedzony akcją informacyjną przeprowadzoną w dniu 18.09.2009 r., podczas której zostało rozwieszonych około 50 plakatów informacyjnych. Akcja została przeprowadzona w rejonie planowanego przedsięwzięcia tj. ulic Grota – Roweckiego, Czerwone Maki oraz wszystkich przecznic. Plakaty zostały rozwieszane na wiatach przystankowych, słupach ogłoszeniowych, tablicach informacyjnych (zob. załączniki do raportu). Informacje zostały też rozwieszane w siedzibie Rady Dzielnicy VIII.</p>
<p>Materiały informacyjne</p>	<p>Materiały informacyjne zostały opracowane językiem nietechnicznym, zrozumiałym. Trudności pojawiały się w przypadku korzystania/interpretacji map. Została podana informacja gdzie należy się spodziewać informacji o wynikach konsultacji (strona dialogu społecznego), natomiast wyniki nie zostały przesyłane indywidualnie do osób uczestniczących i które podały swoje namiary adresowe.</p>	
<p>Przystosowanie dla osób niepełnosprawnych</p>	<p>Spotkania odbywały się w różnych budynkach użyteczności publicznej (szkoła, Urząd Dzielnicy), nie było specjalnych przygotowań, w konsultacjach nie uczestniczyły osoby niepełnosprawne. Zarówno w przypadku CK jak i Ruczaj, cała przestrzeń publiczna przewiduje ułatwienia architektoniczne dla osób niepełnosprawnych (zarówno osób na wózkach, jak i słabo widzących)</p>	
<p>Eksperci</p>	<p>Ekspertami byli urzędnicy odpowiedzialni za daną inwestycję. Sporadycznie sięgano do osób z zewnątrz. Temat angażowania ekspertów podlega kompetencji poszczególnych jednostek realizujących inwestycję</p>	

4.6. EURO 2012 oczami urzędników

Jeśli chodzi o informowanie o EURO 2012, to nie ma stosownego zarządzenia lub oddzielnego trybu informowania mieszkańców. Za działania o stanie przygotowań do EURO 2012 odpowiedzialna była dyrektor Biura ew. Doradca Prezydenta p. Barbara Janik. Rada Miasta nie zobowiązała Prezydenta do informowania o roli, jaką miasto odegra w mistrzostwach UEFA EURO 2012™ i o tym jak wpłynie to na życie mieszkańców. Mimo tego Rada Miasta zwróciła uwagę, że mieszkańcy byli (są) o postępach informowani. Urząd Miasta poprzez różne środki przekazu informuje o tym co się dzieje i jakie korzyści i zagrożenia wynikają dla miasta.

Podejmowane działania z zakresu informowania o EURO 2012 stanowiły integralną część promocji miasta Krakowa.

www.krakow2012.com.pl⁵⁰

Pełna lista działań promocyjnych Krakowa jako Miasta Organizatora Turnieju UEFA EURO 2012™ w 2008 roku została zamieszczona przez Biuro ds. EURO 2012 na stronach BIP-u⁵¹. Działania miasta w tej materii, to przede wszystkim kolportowanie materiałów promocyjnych, zamieszczanie banerów, instalacje przestrzenne w formie buta piłkarskiego z piłką i z logo; rozdawanie koszulek, szalików z logo KRAKÓW GO! podczas licznych imprez sportowych tych o wymiarze międzynarodowym (mecz reprezentacji Polski z USA 26.03.2008; Międzynarodowy Turniej Piłkarski w Insbrucku 9-12.05.20058), krajowym (II Otwarte Mistrzostwa Krakowa w Biegu Górskim "Bieg Trzech Kopców") jak i lokalnym (Turniej Piłkarski „Z podwórka na Stadion”: 29-31 sierpnia) w mieście. Imprezy te dotyczyły nie tylko rozgrywek piłki nożnej, ale również tenisa stołowego, siatkówki, kolarstwa. Również przy okazji innych imprez miejskich miasto promowało swoje działania

⁵⁰ www.krakow2012.com.pl

⁵¹ http://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=19517

w kontekście EURO 2012, m.in. Niebo Otwartej Europy (12-15.06.2008), Dni otwarte Magstratu (Strefa Free Play). W ramach działań informacyjnych zainstalowano na Stadionie Wisły Kraków kamerę internetową umożliwiającą śledzenie postępów budowy stadionu. Ponadto zamieszczano artykuły sponosorowane w mediach: 15 kwietnia 2008 – reklama w miesięczniku PRESS, w Gazecie Wyborczej 28 sierpień 2008r., tuż po podjęciu decyzji o nie przyznaniu EURO Krakowowi pojawiły się artykuły we wszystkich ważniejszych gazetach lokalnych. Zrealizowanie 6 odcinków programu telewizyjnego pt. „EuroKraków 2012” we współpracy z Telewizją Polską S.A.; Inne działania to m.in.: wykonanie 5 odcinków komiksu promującego Mistrzostwa Europy; projektów graficznych promujących VIII Cracovia Maraton (plakaty, banery, identyfikatory); zawieszek zapachowych do samochodu w kształcie stroju piłkarskiego; naklejek w kształcie szalika z logo Kraków GO! 2012, które dołączone zostały do wydania Dziennika Polskiego i gazety Metro w dniu 17.04.2009; Rozstawienie namiotu promocyjnego przed Magistratem w dniach 17-18.04.2009.

Jeśli chodzi o promocję, to nasze postępowanie musi być niezwykle ostrożne. Właścicielem wszelkich praw do EURO 2012 jest UEFA i każde użycie określenia "EURO 2012" podlega bardzo wnikliwej ocenie. Rozumiem niedosyt, ale postępujemy zgodnie z wytycznymi w tym zakresie.⁵²

4.7. EURO 2012 oczami mieszkańców

Jako krakowianie, przedstawiciele partii, samorządów, mediów, organizacji miejskich i sportowych, świata kultury i nauki deklarujemy chęć zgodnego współdziałania ze sobą ponad różnicami poglądowymi i programowymi po to, aby Kraków znalazł się wśród miast organizujących EURO 2012 oraz odpowiednio się do niego przygotował. Takie współdziałanie zakłada przede wszystkim otwarty dialog, wspieranie inicjatyw prowadzących do celu oraz wszechstronny lobbying na rzecz EURO 2012 w naszym mieście. Deklaracja jest wyrazem dobrej woli i świadomości, że organizacja jednej z najważniejszych imprez sportowych na świecie przysporzy wiele wymiernych korzyści miastu i jego mieszkańcom.⁵³

⁵² zapis z czatu z Barbarą Janik: <http://www.krakow.pl/czat/?id=zapis20080304.html>

⁵³ Krakowska Eurodeklaracja, Kraków 8 maja 2007r. <http://krakow.gazeta.pl/krakow/1,80200,4116617.html>
Krakowską Eurodeklarację podpisali prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, marszałek Małopolski Marek

Sytuacja Krakowa pośród miast objętych monitoringiem przygotowań do EURO 2012 jest bardzo szczególna. Ponieważ Kraków nie został wybrany na gospodarza EURO 2012, działania animacyjne musiały zostać w sposób nagły przerwane. Zgodnie z informacjami udzielonymi podczas wywiadu przez Barbarę Janik, szefową biura ds. EURO 2012 przy Urzędzie Miasta, od czasu podjęcia decyzji przez UEFA w Krakowie nie można używać nazwy zastrzeżonej "EURO 2012", wobec czego ciężko mówić o jakimkolwiek zachęcaniu do działań związanych z EURO czy włączaniu mieszkańców w jakiegokolwiek procesy. Niemniej do tej daty (tj. 13 maja 2009) Urząd Miasta dofinansowywał projekty, zgłoszone przez organizacje. Nie zostały utworzone wyodrębnione fundusze dla organizacji pozarządowych, jednak istniała możliwość w ramach normalnych procedur zgłoszenia projektu o dofinansowanie (np. działalność sportowa; edukacyjna itp.) do stosownego wydziału. Aby angażować mieszkańców w sprawy Mistrzostw Europy przygotowany został program wolontariatu, jednak nie miał okazji zostać zrealizowany. W opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej programie promocji w ramach EURO 2012 widniało również angażowanie klubów sportowych i stowarzyszeń, a za ich pośrednictwem dzieci, młodzieży i środowisk sportowych w akcje promocyjne. Celem tych działań była promocja miasta przez sport, skierowana do decydentów UEFA, władz Polskiego Związku Piłki Nożnej, a także do parlamentarzystów i ministrów. Poza wymienionymi działaniami miasto zorganizowało, zaplanowało lub brało udział w szeregu wydarzeń sportowych i kulturalnych, mimo że skierowane w dużej mierze do mieszkańców nie podjęto próby włączenia beneficjentów tych wydarzeń w ich organizację.

Od podjęcia decyzji o wyborze miast przez UEFA, z racji tego, iż to ona jest organizatorem i właścicielem projektu, i tylko UEFA jest władna prowadzić działania w ramach „EURO 2012”, Kraków nie może posługiwać się ani logo akcji ani prowadzić działań dotyczących tej imprezy gdyż nie jest partnerem w projekcie. Oznacza to również że od ogłoszenia decyzji miasto nie może prowadzić jakiegokolwiek akcji/ konferencji/projektów - w tym społecznych - związanych z EURO 2012.

Nawara, pierwszy wicewojewoda Andrzej Mucha, przewodniczący PO w radzie miasta Paweł Sularz, wiceszef klubu PiS Józef Pilch, wiceprezes małopolskiego PiS Mirosław Gilarski, prezes Małopolskiego Związku Piłki Nożnej Ryszard Niemiec, prezes Wisły Mariusz Heller, prezes Cracovii Janusz Filipiak.

W skład systemu informowania mieszkańców na temat EURO 2012 i przygotowań do niego wchodziły⁵⁴:

- Publikowanie informacji na stronach Biuletynu Informacji Publicznej
- Promocja EURO 2012 podczas imprez sportowych odbywających się na terenie Krakowa, jak i poza granicami miasta poprzez współpracę ze krakowskimi stowarzyszeniami i klubami sportowymi
- Propagowanie EURO 2012 poprzez współorganizowanie przez Biuro ds. EURO 2012 akcji i wydarzeń promocyjnych
- Angażowanie stowarzyszeń i klubów sportowych, a poprzez nie dzieci, młodzieży i środowisk sportowych w akcje promocyjne na rzecz EURO 2012
- Przekazywaniu na imprezy sportowe organizowane w Krakowie i poza nim gadżetów promocyjnych Kraków GO! EURO 2012
- Komunikacja marketingowa
- Public relations
- Opracowania hasła promocyjnego KRAKÓW GO! i linii graficznej materiałów reklamowych
- Działania na rzecz zastrzeżenia i ochrony prawnej znaku EURO 2012

Temat szans i zagrożeń wynikających z organizacji Mistrzostw Europy był szeroko omawiany na łamach prasy lokalnej. Pisały o nim m. in. Gazeta Wyborcza⁵⁵ – powstał również artykuł „Kraków – gospodarzem EURO 2012? Perspektywy dla rozwoju turystyki” przygotowany przez dr Dorotę Wilkońską z Akademii Wychowania Fizycznego oraz Katarzynę Rotter - Jarzębińską z Uniwersytetu Jagiellońskiego⁵⁶. O szansach dla rozwoju miasta i wzroście jego prestiżowego znaczenia na arenie międzynarodowej i zagrożeniach związanych z ewentualnym przyznaniem Krakowowi statusu organizatora turnieju finałowego Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA w roku 2012 oraz o stanie przygotowań Krakowa i Małopolski do EURO 2012 mówiono m.in. na konferencji "EURO 2012 - Kraków Go!". Konferencji zorganizowanej 9 kwietnia 2008 r. przez Stowarzyszenie Willa Decjusza. Zaproszeni eksperci omówili stan przygotowań Krakowa i Małopolski do EURO 2012⁵⁷.

⁵⁴ http://www.bip.krakow.pl/?sub_dok_id=19517

⁵⁵ http://krakow.gazeta.pl/krakow/1,80200,6600714,Co_Krakow_zyska_dzieki_Euro.html

⁵⁶ www.turystykamalopolska.pl

⁵⁷ Zdjęcia jak i materiały filmowe do pobrania ze strony Willi Decjusza <http://www.villa.org.pl/index.php?nr2=309>

O szansach EURO mówiono również 4 listopada 2008 r. podczas zebrania naukowego organizowanego przez Zakład Prawa i Organizacji Turystyki Instytutu Turystyki i Rekreacji AWF w Krakowie pod tytułem "Przedsięwzięcia EURO 2012 - cel publiczny w sporcie". Inne wydarzenia to: Konferencja Eurolog 2012 czyli o biznesie wokół piłki nożnej⁵⁸, Konferencja Monitorująca Przygotowania Polski do Mistrzostw Europy w 2012 roku EUROMONITOR, która odbyła się 14-17.11.2008 r. W tym temacie wypowiadał się również sam Prezydent Jacek Majchrowski w wywiadzie⁵⁹ przygotowanym przez Biuro ds. EURO, podając za najważniejsze korzyści i zagrożenia bycia miastem - gospodarzem EURO.

Ruchów dedykowanych samemu EURO było niewiele – i najczęściej funkcjonowały w „wirtualnej rzeczywistości”:

- <http://www.lukasz.tutto.com.pl/euro2012/>
- <http://pilnujemyeuro2012.blogspot.com/2008/11/inwestycje-w-krakowie-przy-okazji.html>
- <http://www.krakow2012.com.pl/index.htm>

Wielokrotnie urząd zwracał się do poszczególnych organizacji o usunięcie z nazwy EURO 2012 celem uniknięcia konsekwencji prawnych dla miasta.

UEFA EURO 2012™ miało w Krakowie szansę zaistnienia w różnych sferach, co obrazują rozmaite działania podejmowane w związku z przygotowaniem do mistrzostw przez różne podmioty. Wśród nich znalazły się m.in:

- utworzenie specjalnego kierunku studiów dziennikarstwa sportowego na krakowskiej Akademii Wychowania Fizycznego, pomagającego zdobywać szlify potrzebne do sprawnej obsługi przygotowań do EURO.
- Wykonanie przez Stowarzyszenie Kibiców Wisły Kraków oprawy okazjonalnej sektorów tj. flagi o wymiarach 35m x 5,5 m oraz jej ekspozycja przez kibiców na meczu koszykówki kobiet - Gwiazdy Ford Germaz Ekstraklasy Polskiej Ligi Koszykówki Kobiet - TS Wisła Can Pack Kraków 27 stycznia 2008 w Hali TS Wisła; na fladze widniał napis KRAKÓW GO! oraz logo.
- Henryk Jacek Schoen, dyrektor teatru Bagatela, proponował powołanie festiwalu artystycznego EURO Art 2012, promującego poprzez wydarzenia kulturalne udział miast w mistrzostwach piłkarskich EURO 2012.⁶⁰

⁵⁸ <http://eurolog2012.pl/>

⁵⁹ <http://brief4poland.pl/Content/showfullanswer/996ed2f1aed833d0,1>

⁶⁰ <http://krakow.gazeta.pl/krakow/1,80200,4193534.html>

5. Rekomendacje

Temat standardy i rzeczywistości związanej z przeprowadzanymi konsultacjami w Krakowie można było poruszyć w trakcie debaty "Konsultacje: prawdy i mity". Jej organizatorami było Obywatelskie Forum Demokratyczne w ramach akcji „Masz głos, masz wybór” oraz Małopolski Instytut Kultury w ramach programu Biblioteka Sztuki. Spotkania cykl Projekt Miejski. Tematem spotkania były konsultacje społeczne, w szczególności dotyczące budowy linii Szybkiego Tramwaju na Kampus UJ/Ruczaj, stanowiącej jeden z projektów realizowanych w ramach przygotowań do EURO 2012.

Większość uczestników zgodziła się z tym, iż w przypadku Krakowa konsultacje to **mit**. W efekcie tej debaty szereg ekspertów / wielokrotnych uczestników konsultacji zgłosiło kilka usprawnień, które miały na celu poprawienie ich jakości:

- Przedstawienie wizualizacji projektu, gdyż często nasza wyobraźnia nie jest w stanie ogarnąć całego przedsięwzięcia. Wizualizacja winna zawierać nie tylko sam obiekt, ale też informacje o tym jak miasto (okolica) będzie wyglądała po zmianie.
- Konieczność ustalenia operatora konsultacji odpowiedzialnego za cały jego proces (konieczne wsparcie polityczne). Jak się okazało w wyniku prowadzonego monitoringu odpowiedzialność Referatu ds. Konsultacji Społecznej jest rozmyta. Tylko tam, gdzie sama prowadzi konsultacje są one prowadzone profesjonalnie, przy użyciu moderatora, gdy trzeba mediatora, czerpie się z różnych metod. Różnymi narzędziami stara się dotrzeć do kręgu odbiorców. Istotne zdaje się być również to, że to ten wydział jest szkolony z zakresu konsultacji społecznych a nie wydziały, które notabene prowadzą konsultacje w swoim zakresie. Dlatego ankiety w opinii odbiorców są tendencyjne, metoda dystrybucji pozostaje wiele do życzenia, brak jest osoby prowadzącej profesjonalnie debatę.
- Narzędzia powinny być przygotowane profesjonalnie przez wyspecjalizowaną jednostkę. Należy zaznaczyć, że Referat ds. Konsultacji Społecznej dysponuje socjologiem i ekspertami z dziedziny konsultacji, jednakże inne wydziały o tym nie wiedzą lub z innych przyczyn nie korzystają z ich umiejętności.
- Konsultacje powinny się odbywać przed decyzjami, wtedy, gdy jest jeszcze realny wpływ, na całokształt przedsięwzięcia. Ważne przy tym jest edukowanie obywateli, co na którym etapie i w jakim trybie można zgłaszać i do kogo.

KONSULTACJE SPOŁECZNE NA TLE PRZYGOTOWAŃ DO UEFA EURO 2012™ W KRAKOWIE

- Należy również rozważyć partnerstwo z NGO, które dałoby możliwości korzystania z zasobów jakimi dysponują organizacje pozarządowe:
 - Ludzie
 - Bazy kontaktów
 - Eksperti
- Podanie wcześniej całego harmonogramu konsultacji.

KRAKOWSKI SZYBKI TRAMWAJ ETAP IIB
INFORMACJA O KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH

W związku z prowadzonymi pracami projektowymi dla zadania:
Projekt linii tramwajowej ulica Lipska/Saska do ulicy Wielickiej,
informujemy o możliwości uczestnictwa

w bezpośrednich konsultacjach społecznych,
które odbędą się w dniach:

27.11.2009 w godzinach 10.00 - 18.00
oraz
28.11.2009 w godzinach 10.00 - 13.00

w Siedzibie Biura Rady i Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze,
ul. Rynek Podgórski 1, pok. 12-13

Celem konsultacji było przedstawienie społeczeństwu zakresu projektowanej inwestycji w dwóch wariantach tj. estakady i tunelu, a przede wszystkim zapoznanie się z opinią społeczeństwa co do zamierzonej inwestycji, wysłuchania opinii na temat ewentualnych zagrożeń, potencjalnych uciążliwości i problemów związanych z planowaną budową linii tramwajowej, przebudowy i rozbudowy ulic, przebudową istniejącej infrastruktury, oraz budową nowych obiektów związanych, estakady, tunel, przystanki wraz z komunikacją, ścieżki rowerowe, chodniki, ekrany akustyczne, budynek podstacji trakcyjnej.

- Uproszczenie języka. Język urzędowy stanowi często barierę w partycypacji. Sami pracownicy Dialogu Społecznego. zwracali na to uwagę mówiąc w udzielonym wywiadzie o prostym przekazie, krótkich i zwięzłych informacjach. Zdając sobie sprawę z tego że pojęcia jak „deliberacje”, „facylitatorzy” działają odstraszaająco.
- Jasny cel konsultacji. Brak jego wyznaczenia nadal będzie prowadził do pytań w konsultacji „czego”? oraz „po co”? uczestniczymy.
- Należy zwiększyć nacisk na informowanie mieszkańców o konsultacjach społecznych, aby z odpowiednim wyprzedzeniem wszyscy zainteresowani mogli się o nich dowiedzieć.

6. Aneksy

6.1: Wyniki ankiet z uczestnikami konsultacji w Krakowie

Metryczka⁶¹

Płeć	Wiek	Wykształcenie:
M: 6 K: 1	poniżej 18:1 18-25: 1 25-30: 3 45-50: 1 55-60:1	Wyższe:6 gimnazjalne: 1 (uczeń)

1. Jak dowiedział się Pan/dowiedziała się Pani o konsultacjach w sprawie X?

- Z prasy:2
- Strona Dialog Społeczny:1
- Strona internetowa ZiKiT: 2
- Forum internetowe: 1
- Z internetu: 2
- Ulotki ZiKiT: 1
- ZiKiT 1
- Od znajomych: 1
- Ankiety:1
- Warsztaty: 1
- Od spółdzielni
- Z ogłoszeń wywieszonych: 1

⁶¹ Metryczka została dodana jedynie do 7 z 10 wywiadów

2. Co skłoniło Panią/Pana do wzięcia w nich udziału?

- Mieszkam w pobliżu: 2
- Zainteresowanie interesem miasta/Obowiązek obywatelski: 2
- Chęć wyrażenia własnego zdania/ partycypacji w podejmowaniu decyzji nt miasta: 2
- Chęć zapoznania się z projektem: 2
- Chęć wyrażenia poparcia dla inwestycji: 1
- Chęć wyrażenia sprzeciwu dla inwestycji: 1
- Znajomi / ludzie (związani z projektem): 2

3. Czy Pana/Pani zdaniem łatwo było dowiedzieć się o tym, że takie konsultacje mają miejsce czy trzeba było szukać informacji bądź przyszła ona za późno?

- Nie było łatwo/ Trzeba było śledzić lokalną prasę i dodatkowe informacje ze środowiska: 3
- łatwo: 3
- Stosunkowo łatwo: 2
- Informacje zwykle ukazywały się zbyt późno: 2
- Zależy od punktu widzenia: 1

4. Czy często uczestniczy Pani/Pan w takich wydarzeniach?

- Często: 3
- Dostyc często: 1
- Kilka razy w roku: 1
- Nie/ Nierzycsto/rzadko: 5

5. Jaka formę miało Pani/Pana uczestnictwo? np. udział w spotkaniu, udanie się do urzędu w celu wypełnienia ankiety.

- Spotkanie informacyjne: 6
- Udział w dyskusji: 1
- Zgłaszanie uwag: 1
- Ankieta: 7 (przynajmniej 1 internetowa)
- Warsztaty: 1
- Wnioski na piśmie: 2
- Podpis pod listem protestacyjnym: 1
- Ulotki w dzielnicach: 1
- Udział osobisty: 1
- Jako przedstawiciel stowarzyszenia: 2

6. Jeżeli to był udział w spotkaniu, czy w jego trakcie przedstawiano alternatywne rozwiązania dla omawianej sprawy i ich skutki?

- tak, można było zgłaszać własne propozycje
- Wyłącznie z inicjatywy uczestników: 1
- Nie/z góry ustalone rozwiązanie): 6
- Jedno rozwiązanie faworyzowano a pozostałe marginalizowano: 1
- Cel nie był przedstawiony, temat potraktowano bardzo ogólnie: 1

7. Jeżeli to był udział w spotkaniu, czy pamięta Pan/Pani żeby odwoływano się do głosów ekspertów i ich analiz?

- Nie: 4
- Nie, jedynie inżynierowie MOP: 1
- Tak ale były to ekspertyzy na korzyść zamawiającego: 1
- Tak: 1
- Nie dotyczy : 3

8. Czy w materiałach informacyjnych znalazło się opracowanie przedstawiające problematykę zrozumiałym językiem?

- Tak: 3
- Nie/techniczny język: 5 (jedna odpowiedź "nie (jedynie podczas konsultacji dot. Centrum Kongresowego)")
- Nierzetelne materiały, brak mappek: 1
- Czasami: 1

9. Czy uczestnicząc w tych konsultacjach, miał Pan/ miała Pani poczucie, że wie co dokładnie się dzieje i co się jeszcze wydarzy, czy były jakieś niejasności?

- Nie: 1
- Nieokreślony cel konsultacji: 3
- Wrażenie chaosu, prowizorki: 1
- Wrażenie że decyzja już zapadła: 1
- Poczucie tymczasowości: 1
- Nie dotyczy: 3

10. Co szczególnie zapamiętała Pani/ zapamiętał Pan jeśli chodzi o to, co działo się podczas konsultacji?

- Negatywne odnoszenie się do pomysłów (?) mieszkańców: 1
- Konsultacja była prowadzona tendencyjnie: 1
- Brak argumentów, za dużo emocji, chaos: 1
- Nieformalne skandaliczne głosowania, arogancki stosunek urzędników wobec obywateli, brak moderacji, zbywanie "niewygodnych" pytań i wniosków: 1
- Nieobecność przedstawicieli UM Krakowa: 1
- Różne sprawy z punktu widzenia mieszkańców: 1
- Nic/ brak odpowiedzi: 1
- Nie dotyczy: 3

11. Czy pamięta Pan/Pani co działo się później, jak dowiedział się Pan/Pani o wynikach dyskusji?

- Nie podano wyników dyskusji: 2
- Raporty z brakami, bez wszystkich postulatów: 2
- Publikacja na stronie internetowej ZIKiT, nieuwzględnienie uwag: 1
- Komunikat o wyborze rozwiązania znanego od początku: 1
- Dostałam podsumowanie debaty bez informacji o efektach: 1
- Od uczestników, często znajomych: 1
- Wnioski odrzucane poza tymi które zgadzały się z rzeczoznawcami organizatorów konsultacji: 1
- Nie dotyczy: 3

6.2. Wyniki obserwacji uczestniczącej

FORMULARZ OBSERWACJI SPOTKANIA KONSULTACYJNEGO

Jakie spotkanie konsultacyjne jest obserwowane:

Krakowski Szybki Tramwaj Etap IIB – Projekt linii tramwajowej ulica Lipska/Saska do ulicy Wielickiej - drugi dzień konsultacji bezpośrednich 28/11/2009

I Część wstępna – informacje przed spotkaniem konsultacyjnym:

1. Skąd pochodziła informacja o spotkaniu:

- Media: jakie? data, ew. godzina:

Nie pamiętam

- Strona instytucji: adres – opis strony (strona główna instytucji, 10 zakładka pod 3 linkiem itp.), data zawieszenia, data odczytania,

Strona Projektanta <http://www.pxm-projekt.krakow.pl> (strona główna) [sprawdz. post factum]

Strona organizatora <http://www.zikit.pl/> (strona główna) [sprawdz. post factum]

Strona Rady Dzielnicy <http://www.dzielnica13.krakow.pl/> (strona główna) [sprawdz. post factum]

2. Data odczytania

- Na tydzień przed terminem

3. BIP instytucji: data, osoba zawieszająca

-

4. Ogłoszenie w instytucji: gdzie, kiedy odczytane, czy była na nim data powieszenia?

-

5. Inne: jakie, kiedy, ew. od kogo?

Ogłoszenia na przystankach autobusowych w rejonie inwestycji

Poprzez stronę internetową stowarzyszenia Przestrzeń Ludzie Miasto

6. dane jakie zawierała informacja:

data spotkania, nazwa organizatora, dane organizatora, osoba do kontaktu, miejsce, cel spotkania, odesłanie do dokumentów.

„Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie oraz PxM Projekt Południe zapraszają na bezpośrednie konsultacje społeczne dotyczące budowy linii Krakowskiego Szybkiego Tramwaju (Etap IIB) w rejonie osiedla Kabel i Płaszów.

Konsultacje będą miały miejsce w Siedzibie Biura Rady i Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze przy ul. Rynek Podgórski 1 (pok.12-13), w dniach: 27 listopada 2009 (piątek) w godzinach 10:00-18:00 28 listopada 2009 (sobota) w godzinach 10:00-13:00”

(w wersji on-line link do ankiety oraz do zdjęcia jpg planowanej inwestycji)

- czy informacje zamieszczone w źródle oceniane są jako wystarczające, aby zrozumieć cel konsultacji:

. TAK . NIE

- czy informacje zamieszczone w źródle są napisane zrozumiałym językiem:

. TAK . NIE

II Część – spotkanie konsultacyjne

- imię i nazwisko osoby obserwującej: Magdalena Antoszevska

- data spotkania konsultacyjnego: 28/11/2009 (dzień drugi)

- miejsce: Rada Dzielnicy XIII

- czas trwania spotkania: od godz.11 do godz. 12.40

A) Dane podstawowe

- kto był organizatorem konsultacji: Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie oraz PxM Projekt Południe

- ile osób uczestniczyło w konsultacjach: 12 (konkretna lub szacunkowa liczba)

- czy uczestniczyli przedstawiciele władzy samorządowej? **TAK** NIE

Jeden radny miasta i mieszkaniec regionu którego dotyczy inwestycja Zbigniew Włodarczyk oraz radny dzielnicy sprawujący dyżur w biurze

- czy uczestniczyli przedstawiciele instytucji publicznych? TAK NIE

Jeżeli tak, to kto i kogo reprezentowali?nie wiem.....

- czy uczestniczyli przedstawiciele organizacji społecznych/ wspólnot mieszkaniowych i innych organizacji mieszkańców TAK NIE

Jakie to były grupy?nie wiem.....

- czy uczestniczyli niezrzeszeni mieszkańcy **TAK** NIE

- czy widać było, aby uczestniczyły osoby z niepełnosprawnościami? TAK **NIE**

- czy widać było, aby uczestniczyły matki z małymi dziećmi? TAK **NIE**

Proszę mniej więcej określić, jaki był rozkład zgromadzonych osób pod kątem:

pleci (np. na 20 osób były tylko dwie kobiety - przedstawicielki urzędu)

Dwie kobiety, resztę stanowili mężczyźni

- **wieku** – od. około 23 do 70

czy można było wyodrębnić grupy społeczne np. grupy nacisku, grupy zawodowe, nieformalne? Jakież? **NIE**

Czy na spotkaniu zabrakło jakiś kluczowych osób bądź instytucji (decyzyjnego pracownika urzędu lub grupy mieszkańców, których sprawa szczególnie dotyczy).

Jeśli tak proszę napisać kogo zabrakło:

W drugi dzień konsultacji zabrakło przedstawiciela ZiDiT oraz Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta. Był przedstawiciel rady dzielnicy (musiał, bo odpowiadał za biuro)

Niestety do Projektanta było kierowanych cały szereg zażaleń na które nie odpowiadał i na które nie mógł udzielać odpowiedzi

Co było przedmiotem spotkania konsultacyjnego: **budowa linii tramwaju + inwestycje w ramach tego prowadzone**

Czy organizatorzy zaproponowali obecnym osobom przebieg spotkania:

spotkanie bezpośrednio nie przewiduje- więc nie dotyczy

– czy określony został cel spotkania (np. odpowiedź na pytania, zebranie opinii)

TAK NIE

Jeśli nie, przedstaw krótką charakterystykę prowadzenia spotkania:

Pokój – stoły jako „okrągłak” z rozłożonymi mapami – dwóch przedstawicieli projektanta – ankiety wydrukowane – przy wejściu siedział w 1 pokoju radny dzielnicy. Otwarte podejście do osób przychodzących

Czy w trakcie spotkania organizatorzy odwoływali się do dokumentów strategicznych w danym mieście?

TAK NIE

jeśli tak do jakich: planów zagospodarowania przestrzennego

Czy stosowano pomocnicze techniki pracy? (np. prezentacja multimedialna, praca w podgrupach)

TAK NIE

jeśli tak to jakie: rozmowa bezpośrednia + mapy (z lotu ptaka/przekrój/ mapa planowanych inwestycji aktualna) itp.

Czy rozdano jakieś dokumenty na papierze

TAK NIE

jeśli tak to jakie: Ankiety; można było robić zdjęcia map

Jakim językiem były napisane te dokumenty? Czy dało się zrozumieć o co chodzi?

TAK NIE

jakie były zdaniem osoby obserwującej zalety tych dokumentów, a jakie wady?

Mapy tłumaczone indywidualnie; brak jednak rysunków obrazujących stan po ukończeniu inwestycji i jej umiejscowienia na tle okolicy

Czy ewentualne osoby niewidome miały szansę skorzystać z materiałów dzięki asyście obsługi, przygotowaniu materiałów w formie elektronicznej, napisanych pismem Braille'a itp.?

TAK NIE

Czy zapewniono pomoc tłumacza języka migowego? TAK NIE

Czy spotkanie było protokolowane? TAK NIE

projektant na laptopie protokołował krótko po rozmowach z mieszkańcem co było mówione

Czy była lista obecności? TAK NIE

Czy przebieg spotkania był rejestrowany przez dyktafon bądź kamerę? TAK NIE

Czy organizatorzy przedstawili dalszą procedurę? TAK NIE

(np. w jaki sposób będą oceniane wnioski mieszkańców, czy planowane jest spotkanie z innymi grupami interesów, czy wnioski mieszkańców zostaną spisane i będą gdzieś dostępne, czy streszczenie spotkania będzie dostępne na jakiejś stronie, kiedy jest planowane przyjęcie uchwały w danej kwestii itd.)

W trakcie spotkania okazało się, że trzeba będzie zorganizować pewnie spotkanie z grupą, która złożyła m.in. list przeciwko inwestycji – rada dzielnicy wykazała inicjatywę i chce takie spotkanie zorganizować

Proszę opisać w kilku zdaniach jaka była generalna atmosfera w trakcie spotkania (np. bardzo formalna, czy mieszkańcy wyglądali na skrupowanych i niechętnie zabierali głos i głównie słuchali, czy odwrotnie; czy sprawa budziła duże emocje i czy jest widoczny wokół niej konflikt różnych grup; czy organizatorzy, w szczególności przedstawiciele instytucji i władzy samorządowej sprawiali wrażenie otwartych na mieszkańców i nastawionych partnersko czy odwrotnie, czy ludzie sprawiali wrażenie, że znają się między sobą, czy że są obcy sobie)

Zgłaszane obawy były na bieżąco wyjaśniane, w sposób spokojny, cierpliwy i wyczerpujący.

Zgłaszany problem

Hałas

proponowane rozwiązanie

ekrany akustyczne + przebudowa odcinka linii tramwaju dotąd „głośnego” 300m na lini ul. Wielicka

czy nie można tego wybudować po drugiej stronie garaży

nie gdyż budowa przebiega w „korytarzu” zamieszczonym w planach zagospodarowania przestrzennego

„ekrany” dają „efekt klatki”
budowa zaczynana jest od ogona

tłumaczenie jakie są korzyści
przyznanie racji
Informacja o niewłaściwym adresacie zarzutów, gdyż projektant to nie UMK i nie może odpowiadać na zarzuty mieszkańców kierowane właściwie do Urzędu.

UM nie zadbał o informację
podczas uchwalania planów
i wymusza teraz zgodę /„fikcja
konsultacji”

Plany dla tego regiony były uchwalane w 2003 roku i wtedy można było protestować czy zgłaszać uwagi do inwestycji.
Informacja o niewłaściwym adresacie zarzutów

Problem, „co z boiskiem”

wyjaśnienie: teren boiska nie jest częścią planu inwestycji – właścicielem jest MARR i do nich należy kierować uwagi czy protesty.

Zwracano uwagę na praktyczny wymiar budowy: wzrost wartości mieszkań; możliwość oferty wynajmu np. dla studentów bo będzie to teren świetnie skomunikowany

1. zgłoszono konkretną prośbę o uwzględnienie zejścia z estakady umożliwiając zejście na Bagry – od razu przez ZIKiT przyjęta i projektant ją uwzględni
2. ankieta przed opublikowaniem była konsultowana ze stowarzyszeniem Przystanek Ludzie Miasto – gdyż projektant – jak sam przyznał - nie ma socjologów a stowarzyszenie to jest bardzo aktywne, zgłasza „sensowne” uwagi, dysponuje odpowiednimi zasobami i może coś wniesić
3. ZIKiT miał opory przed umieszczaniem ankiety na swoich stronach. NIE znalazła się ona na stronach krakow.pl
4. Każdy mógł mimo wypełnienia ankiety online wypełnić ją na miejscu oraz zgłosić na niej swoje uwagi.
5. Zwracano uwagę i **PODKREŚLANO WYRAŹNIE**, iż każdy może w ramach projektu zgłosić dodatkowe zapotrzebowanie na dobudowanie czegoś np. wiaty (jeśli ZIKiT wyda pozytywną decyzję, to projektant to wniesie do projektu)
6. Projektant wyszedł sam z inicjatywą wywieszenia ogłoszeń oraz umieszczenia ankiety na stronie. Zwrócił się również z prośbą o zamieszczenie jej na innych stronach miasta np. krakow.pl ze względu na liczbę odwiedzin na tej stronie
7. Brak osoby ze strony urzędu np., aby zebrać uwagi dot. procedur planowania przestrzennego.
8. Możliwość zrobienia na miejscu ksero złożonych dokumentów bez opłaty
9. Możliwość zrobienia foto

Czy warunki lokalowe były dostosowane do charakteru spotkania i potrzeb mieszkańców (np. wielkość sali, dostępność dla osób niepełnosprawnych ruchowo):

TAK **NIE**

Jaki był układ w sali

okrągły stół

stół plenarny z podziałem na „widownię”

inaczej, jak?

Czy godziny spotkania dostosowane były do możliwości mieszkańców? TAK NIE

27 listopada 2009 (piątek) w godzinach 10:00-18:00

28 listopada 2009 (sobota) w godzinach 10:00-13:00”

Czy odbyły się w tej sprawie inne spotkania konsultacyjne? TAK NIE

(jeśli tak proszę napisać jakie): ze stowarzyszeniem Przestrzeń Ludzie Miasto

Czy odbędą się w tej sprawie inne spotkania konsultacyjne? TAK NIE

(jeśli tak proszę napisać jakie):

Z grupą osób negatywnie nastawionych do inwestycji + przyjęto zaproszenie na debatę
OFD

Czy były obecne media? TAK NIE

Czy rozdano ankietę ewaluacyjną? TAK NIE

Ale rozdano ankietę na której można było napisać dosłownie WSZYSTKO